

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ВОЛИНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ЛЕСІ УКРАЇНКИ**

Кафедра англійської філології

На правах рукопису

ТРУШЕВСЬКА ОЛЕКСАНДРА ОЛЕКСАНДРІВНА

**ВИКОРИСТАННЯ СОЦІАЛЬНИХ МЕРЕЖ INSTAGRAM, ТІКТОК ДЛЯ
РОЗВИТКУ АНГЛОМОВНОЇ КОМУНІКАТИВНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ
У НАВЧАННІ УСНОГО МОВЛЕННЯ В БАЗОВІЙ ШКОЛІ**

Спеціальність 014 “Середня освіта (Англійська мова та зарубіжна література)”

Освітньо-професійна програма “Середня освіта (Англійська мова та зарубіжна
література)”

Освітній ступінь: магістр

Науковий керівник:

ЮШАК ВІКТОРІЯ МИКОЛАЇВНА

Доцент кафедри англійської філології,
кандидат філологічних наук

РЕКОМЕНДОВАНО ДО ЗАХИСТУ

Протокол № 4
засідання кафедри англійської філології
від 7 листопада 2024 р.

Завідувач кафедри

(*В. Ущина*) Ущина В. А.

ЛУЦЬК – 2024

ЗМІСТ

ВСТУП	3
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ВИКОРИСТАННЯ СОЦІАЛЬНИХ МЕРЕЖ INSTAGRAM, ТІКТОК ДЛЯ РОЗВИТКУ АНГЛОМОВНОЇ КОМУНІКАТИВНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ У НАВЧАННІ УСНОГО МОВЛЕННЯ В БАЗОВІЙ ШКОЛІ	8
1.1 Характеристика англомовної комунікативної компетентності	8
1.2 Особливість та можливості платформ Instagram та TikTok	12
1.3 Дидактичні принципи використання соціальних мереж у навчанні	14
ВИСНОВКИ ДО РОЗДІЛУ 1	177
РОЗДІЛ 2. МЕТОДИКА ВИКОРИСТАННЯ СОЦІАЛЬНИХ МЕРЕЖ INSTAGRAM, ТІКТОК ДЛЯ РОЗВИТКУ АНГЛОМОВНОЇ КОМУНІКАТИВНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ У НАВЧАННІ УСНОГО МОВЛЕННЯ В БАЗОВІЙ ШКОЛІ	199
2.1 Розробка комплексу завдань з використанням Instagram, TikTok для розвитку усного мовлення	19
2.2 Методичні рекомендації щодо організації навчально-виховного процесу з використанням Instagram, TikTok	34
2.3 Опис педагогічного експерименту з метою перевірки ефективності розробленої методики	36
ВИСНОВКИ ДО РОЗДІЛУ 2	41
РОЗДІЛ 3. ВПРОВАДЖЕННЯ РОЗРОБЛЕНОЇ МЕТОДИКИ ТА АНАЛІЗ ОТРИМАНИХ РЕЗУЛЬТАТІВ	43
3.1 Аналіз результатів педагогічного експерименту	43
3.2 Визначення впливу використання Instagram, TikTok на розвиток англомовної комунікативної компетентності учнів	45
3.3 Рекомендації щодо методики використання Instagram та TikTok в навчальному процесі	46
3.4 Обговорення отриманих результатів та їх практичної значущості	48
ВИСНОВКИ ДО РОЗДІЛУ 3	51
ВИСНОВКИ	53
СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ	56
	2

ВСТУП

Актуальність теми дослідження. У сучасному світі знання англійської мови є не просто необхідністю, а й ключовою компетентністю, що відкриває перед людиною безліч можливостей. Успішне оволодіння англійською мовою значною мірою залежить від розвитку англомовної комунікативної компетентності, яка включає в себе не лише знання граматики та лексики, а й вміння спілкуватися усно, розуміти мовлення на слух, читати та писати.

Одним із перспективних напрямків розвитку англомовної комунікативної компетентності учнів базової школи є використання соціальних мереж. Соціальні мережі, такі як Instagram та TikTok, володіють значним потенціалом для розвитку усного мовлення, адже вони створюють автентичне мовленнєве середовище, де учні можуть практикувати англійську мову в реальних комунікативних ситуаціях. Окрім того, соціальні мережі забезпечують доступ до великої кількості автентичних матеріалів, таких як відео, аудіо, тексти, які сприяють розвитку лексики, граматики та вимови. Учні мотивовані до вивчення англійської мови, адже вони можуть спілкуватися з друзями з інших країн, ділитися своїми думками та ідеями, а також знаходити цікаву та корисну інформацію.

Актуальність пропонованого дослідження зумовлена необхідністю адаптації традиційних методів навчання до сучасних умов, зокрема, використовуючи інноваційні технології та інтерактивні ресурси. Дослідження цієї теми сприятиме розумінню переваг використання соціальних мереж на уроках англійської мови та подальшому розвитку методів навчання в цій сфері.

1. Аналіз сучасного стану проблеми розвитку англомовної комунікативної компетентності учнів базової школи. Дослідженню проблеми розвитку англомовної комунікативної компетентності учнів базової школи присвячено роботи таких науковців, як О. М. Біляєва, М. С. Вашуленко,

Л. І. Мацько, Л. С. Паламарчук, О. Д. Пономарьова, Л. Г. Скрипник, І. Д. Фаріон, Jeremy H., Kersten S. та інших.

У своїх працях науковці зазначають, що традиційні методи навчання англійської мови не завжди дають бажаного результату, адже вони не завжди орієнтовані на розвиток комунікативних компетенцій. У зв'язку з цим, все більшу увагу дослідники приділяють інноваційним методам навчання, таким як використання соціальних мереж.

Незважаючи на те, що вивчення англійської мови є одним із пріоритетів сучасної освіти, дослідження показують, що рівень англомовної комунікативної компетентності учнів базової школи залишається низьким. Це пов'язано з низкою факторів, таких як:

- недостатня мотивація учнів до вивчення англійської мови;
- традиційні методи навчання, які не орієнтовані на розвиток комунікативних навичок;
- нестача автентичного мовного середовища;
- відсутність інноваційних методів та підходів до навчання англійської мови.

Метою даної магістерської роботи є розкриття можливостей використання соціальних мереж Instagram, TikTok для розвитку англомовної комунікативної компетентності учнів базової школи, а також виявлення впливу цифрових технологій на якість та ефективність навчання англійської мови.

Реалізація поставленої мети передбачає розв'язання таких основних **завдань:**

- проаналізувати теоретичні засади розвитку англомовної комунікативної компетентності учнів базової школи;
- вивчити особливості та можливості використання соціальних мереж Instagram, TikTok для розвитку усного мовлення;

- розробити методику використання соціальних мереж Instagram, TikTok для розвитку англомовної комунікативної компетентності учнів базової школи;
- перевірити ефективність розробленої методики шляхом проведення експерименту.

Об'єктом дослідження є сам процес розвитку англомовної комунікативної компетентності учнів базової школи. **Предметом даної магістерської роботи** є вивчення методики використання соціальних мереж Instagram, TikTok для розвитку англомовної комунікативної компетентності учнів базової школи.

Для досягнення поставлених завдань використовувались такі **методи дослідження**: аналіз наукової літератури (для вивчення наукових публікацій, книг, журналів, конференційних матеріалів, інтернет-ресурсів тощо, що вже існують на тему використання соціальних мереж у навчанні), метод узагальнення та систематизації інформації, анкетування (для збору даних за допомогою стандартизованих анкет, спрямованих на вивчення думок, досвіду та поглядів учасників навчання та вчителів щодо використання соціальних мереж), спостереження (для спостереження за процесом викладання та навчання, аналіз реакцій здобувачів освіти та вчителів на використання цифрових ресурсів), тестування, порівняльний аналіз (для порівняння результатів навчання з результатами традиційного навчання або інших методів), а також експериментальні методи (проведення контрольованих експериментів для вивчення конкретних аспектів використання соціальних мереж для розвитку англомовної комунікативної компетентності учнів базової школи (наприклад, вплив на академічні досягнення, залученість здобувачів освіти тощо)).

Наукова новизна отриманих результатів полягає в розробленні методики використання соціальних мереж Instagram, TikTok для розвитку англомовної комунікативної компетентності учнів базової школи, яка ґрунтується на

принципах комунікативності, автентичності, інтерактивності та мотивації; визначенні оптимальних форм, методів та прийомів роботи з соціальними мережами Instagram, TikTok, які сприяють розвитку усного мовлення учнів; доведенні експериментальним шляхом ефективності розробленої методики, яка сприяє значному розвитку англомовної комунікативної компетентності учнів базової школи, зокрема їхніх навичок говоріння, аудіювання, лексики, граматики та вимови.

Теоретична значущість праці полягає в тому, що пропонована магістерська робота допоможе розширити теоретичні знання про методи та засоби розвитку англомовної комунікативної компетентності учнів базової школи. Результати дослідження сприятимуть покращенню методів навчання та окреслюють важливі вказівки для вчителів та здобувачів освіти, які прагнуть покращити процес вивчення англійської мови за допомогою соціальних мереж.

Практичне значення дослідження полягає в тому, що розроблена методика може бути використана вчителями англійської мови для розвитку усного мовлення учнів базової школи.

Апробація дослідження. Основні положення і висновки роботи висвітлені в тезах наукової конференції «Інноваційно методи навчання англійської мови з використанням цифрових інструментів у базовій школі» (м. Рівне, 2024 року).

Структура роботи. Магістерська робота складається зі вступу, трьох розділів із висновками до кожного з них, загальних висновків, списку використаних джерел (50 найменувань). Обсяг праці – 60 сторінок.

Перший розділ присвячений аналізу теоретичних засад використання соціальних мереж Instagram, TikTok для розвитку англомовної комунікативної компетентності.

Другий розділ містить опис методики використання соціальних мереж Instagram, TikTok для розвитку усного мовлення.

Третій розділ описує результати дослідження та їх обговорення.

Висновки узагальнюють результати дослідження та формулюють рекомендації щодо впровадження розробленої методики в практику роботи загальноосвітніх шкіл.

Список використаних джерел містить перелік літературних джерел, які використовувалися при написанні роботи.

РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ВИКОРИСТАННЯ СОЦІАЛЬНИХ МЕРЕЖ INSTAGRAM, ТІКТОК ДЛЯ РОЗВИТКУ АНГЛОМОВНОЇ КОМУНІКАТИВНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ У НАВЧАННІ УСНОГО МОВЛЕННЯ В БАЗОВІЙ ШКОЛІ

1.1 Характеристика англомовної комунікативної компетентності

У сучасному суспільстві комунікація відіграє роль найактивнішої форми життєдіяльності людини. Її ефективність напряду залежить від рівня розвитку комунікативної компетенції.

У сучасній літературі під “компетенцією” розуміють певну сферу, в якій людина володіє знаннями та навичками. "Компетентний" – це той, хто володіє компетенцією, обізнаний у певній галузі [7, с. 282]. Ці поняття широко використовуються в різних контекстах, трактуючись дослідниками по-різному.

Однак спільним для багатьох тлумачень "компетенції" є те, що вона включає:

- знання: якими володіє особа;
- коло питань: в яких особа повинна бути обізнаною;
- досвід: необхідний для успішного виконання роботи відповідно до встановлених норм.

Важливо зазначити, що знання, коло питань та досвід розглядаються як узагальнені поняття, не пов'язані з конкретною особистістю, не є її особистісною характеристикою.

Незалежно від трактування, компетенція:

- Завжди розглядається в контексті професійної діяльності;
- Виступає як важливе новоутворення особи, що є інтеграцією різних її компетенцій;
- Характеризується ступенем підготовленості людини до діяльності та ефективністю її здійснення;
- Формується в ході освоєння людиною відповідної діяльності.

Відповідно, англомовна комунікативна компетенція може розглядатися як здатність і готовність до англомовної комунікації, яка формується на основі комплексу компетенцій та якостей студента.

Англомовна комунікативна компетенція – це здатність і готовність до англомовного спілкування, що ґрунтується на комплексі компетенцій та якостей людини. У нашому дослідженні ми трактуємо як

- інтегральне новоутворення особи: взаємодія різних компетенцій, які формуються в процесі навчання та практичної діяльності.
- сфера знань, навичок, умінь і якостей: допомагає діяти в різних ситуаціях.

Компетенція є похідною від компетентності і розуміється нами як певна сфера знань, навичок, умінь і якостей, які в комплексі допомагають людині діяти в різних, у тому числі й нових, для неї ситуаціях. Розширення поняття компетенції, високий рівень соціальної і міжкультурної мобільності студентів вплинули на стратегії навчання англійської мови у вищому навчальному закладі. Це зумовило перехід із загальних підходів на лінгвосоціокультурний [2].

Впливом на навчання англійської мови є розширення поняття компетенції та зростання соціальної мобільності студентів зумовили зміну стратегій навчання англійської мови. Від загальних підходів перейшли до лінгвосоціокультурного, адже важливими компонентами спілкування стають не лише мовні знання, але й культурні особливості.

Важливими компонентами англомовного спілкування стають так звані компоненти культури як національно-специфічне забарвлення (традиції, звичаї, обряди) та культурні та етнічні особливості (специфіка поведінки та мислення). Таким чином, комунікативна компетенція є ключовою для ефективного спілкування англійською мовою. Її розвиток потребує комплексного підходу, що враховує не лише мовні знання, але й культурні та соціальні аспекти. Зростання ролі англійської мови у суспільстві зумовлює нові вимоги до рівня володіння нею студентами-філологами. Їхня англомовна комунікативна

компетенція має ґрунтуватися не лише на знанні мови, але й на розумінні культури та вміння використовувати мову в різних ситуаціях [35].

Серед вчених які зробили значний внесок у розвиток концепції комунікативної компетенції, яка є фундаментальною для вивчення іноземних мов є: Дель Хаймс, який є одним з перших дослідників, хто ввів поняття комунікативної компетенції і виділив її основні компоненти; Хав'єр Кандел: який розробив детальну модель комунікативної компетенції, включаючи лінгвістичні, соціокультурні та прагматичні аспекти; Джон Бахман: який сформулював інтегративну модель комунікативної компетенції, яка включає як знання, так і вміння [27].

Згідно з дослідженнями вчених складовими структури англомовної комунікативної компетенції є: мовна (лінгвістична) компетенція (володіння граматикою, лексикою, фонетикою та іншими аспектами мови, необхідними для ефективного спілкування); соціокультурна компетенція (знання про культуру, традиції, звичаї та норми поведінки англомовних країн); професійна компетенція (володіння термінологією та навичками роботи з фаховими текстами) [37].

Серед умов формування англомовної комунікативної компетенції Х. Кендел, Дель Хаймс, Дж. Бахман виокремлюють: використання автентичних матеріалів, тематично організованих текстів, аудіо та відео, що відображають реальне життя англомовних країн; міжпредметну інтеграцію вивчення англійської мови у зв'язку з культурологічними та гуманітарними дисциплінами; інтерактивне навчання - використання методів, що стимулюють спілкування та співпрацю студентів; мотивація - створення умов, що заохочують студентів до вивчення мови та сприятливий психологічний клімат, атмосферу довіри та взаємоповаги, що сприяє вільному спілкуванню.

До методів і прийомів належать прийом простеження - установка на сприйняття перед демонструванням матеріалу, бесіда за його змістом. Прийом демонстрування: демонстрація матеріалу з коментарями викладача або без них.

Бесіда: обговорення матеріалу після його перегляду або прослуховування.
Автентичне оцінювання: оцінка творчих здібностей, роботи в команді, навичок усного мовлення [33].

Для досягнення кращих результатів у вивченні англійської мови та розвитку комунікативної компетенції, необхідно дотримуватися певних вимог [11]:

1. **Системність та послідовність.** Виклад матеріалу має бути чітким, логічним та послідовним, щоб студенти могли легко його засвоїти. Навчально-пізнавальні завдання повинні відповідати рівню підготовки та цілям навчання. Використання різноманітних методичних прийомів робить заняття цікавими та динамічними. Демонстрація мовних явищ у динаміці допомагає студентам краще зрозуміти їх суть.
2. **Міжпредметна інтеграція.** Вивчення англійської мови має відбуватися у зв'язку з іншими гуманітарними та культурологічними дисциплінами, такими як культура спілкування, культурологія, країнознавство, історія мови, що вивчається, мовознавство та інші. Це дозволяє реалізувати принцип міжпредметної інтеграції на практиці, що сприяє кращому засвоєнню матеріалу. Використання загальних фраз іноземною мовою в реальних ситуаціях спілкування під час занять з інших дисциплін допомагає студентам подолати психологічний бар'єр та покращити мотивацію до вивчення мови.
3. **Інтерактивне навчання.** Застосування методів контекстно-комунікативної технології, таких як метод ситуативного включення, прийом «Джигсоу», метод навчальної дискусії, «Ток-шоу», активно залучає учнів до англомовної комунікації. Діалог є особливо важливим для розвитку мовних навичок та формування ціннісних орієнтацій. Інтерактивне навчання створює атмосферу співпраці та взаємодії між викладачем та студентами, що сприяє кращому засвоєнню матеріалу та розвитку практичних навичок. Застосування платформ Instagram та TikTok для розвитку усного мовлення.

Важливо зазначити, що дотримання цих вимог сприяє не лише формуванню англомовної комунікативної компетенції, але й розвитку особистості студента, його творчих здібностей, впевненості у власних силах та здатності до самостійного навчання.

1.2 Особливість та можливості платформ Instagram та TikTok

Instagram та TikTok – це популярні соціальні мережі, які володіють значним потенціалом для розвитку англомовної комунікативної компетенції учнів загальноосвітніх шкіл. Їхні особливості та можливості роблять їх цінними інструментами для доповнення традиційного навчання англійської мови [24].

До особливостей Instagram та TikTok належать:

1) візуальний контент: Instagram та TikTok ґрунтуються на візуальному контенті, що робить їх привабливими для учнів, які звикли до сприйняття інформації через візуальні канали.

2) інтерактивність: Ці платформи пропонують безліч можливостей для інтерактивного спілкування, що дозволяє учням практикувати усне мовлення та отримувати зворотній зв'язок від носіїв мови та інших користувачів.

3) автентичність: Instagram та TikTok дозволяють учням знайомитися з автентичною англомовною мовою та культурою.

4) мотивація: Ці платформи можуть бути потужним мотиватором для учнів, адже вони пропонують їм можливість спілкуватися з цікавими людьми, ділитися своїми думками та ідеями, а також отримувати визнання за свої досягнення [21].

До можливості Instagram та TikTok для навчання англійської мови належать:

Розвиток навичок аудіювання. Учні можуть слухати англійськомовні відео, подкасти та інші аудіоматеріали.

Розвиток навичок говоріння. Учні можуть записувати та публікувати власні відео, коментувати публікації інших людей та спілкуватися з носіями мови в чатах.

Розвиток лексики та граматики. Учні можуть вивчати нові слова та фрази, а також практикувати використання граматичних правил у контексті.

Розвиток соціокультурної компетенції. Учні можуть знайомитися з англійськомовною культурою, звичаями та традиціями.

Підтримка мотивації. Instagram та TikTok можуть зробити навчання англійської мови більш цікавим та захоплюючим.

Використання Instagram та TikTok у навчанні англійської мови має ґрунтуватися на таких принципах [18]:

1. Відповідність віку та рівню підготовки учнів: Матеріали та завдання, які пропонуються учням, мають відповідати їхньому віку та рівню підготовки;
2. Поступове ускладнення: Завдання мають ставати поступово складнішими, щоб учні не втрачали інтерес до навчання;
3. Індивідуалізація: Навчання має бути індивідуалізованим, щоб враховувати індивідуальні особливості та потреби кожного учня;
4. Поєднання з традиційними методами навчання: Instagram та TikTok мають використовуватися як доповнення до традиційних методів навчання англійської мови;

Використання Instagram та TikTok у навчанні англійської мови може бути ефективним способом розвитку англійськомовної комунікативної компетенції учнів загальноосвітніх шкіл. Ці платформи пропонують безліч можливостей для

практики усного мовлення, вивчення лексики та граматики, а також знайомства з англomовною культурою.

Важливо, щоб використання Instagram та TikTok у навчанні ґрунтувалося на чітких методичних принципах та відповідало віку та рівню підготовки учнів.

1.3 Дидактичні принципи використання соціальних мереж у навчанні

Використання соціальних мереж у навчанні має ґрунтуватися на дидактичних принципах, які забезпечують його ефективність та результативність. Ось деякі з ключових принципів, які слід враховувати [17]:

2. відповідність віку та рівню підготовки учнів: матеріали та завдання, які пропонуються учням, мають відповідати їхньому віку, психологічним особливостям та рівню підготовки. Необхідно враховувати індивідуальні особливості учнів, пропонуючи їм диференційовані завдання та рівні складності;
3. науковість: зміст навчання, який пропонується учням за допомогою соціальних мереж, має відповідати сучасним науковим знанням та положенням навчальної програми. Важливо використовувати достовірні та перевірені джерела інформації.
4. доступність: завдання та матеріали, які пропонуються учням, мають бути доступними для розуміння та засвоєння. Необхідно використовувати мову, яка відповідає віковим особливостям учнів, а також пояснювати складні поняття простими словами.
5. наочність: використання візуальних матеріалів (фотографій, відео, інфографіки) робить навчання більш цікавим та сприяє кращому засвоєнню

інформації. Важливо підбирати візуальні матеріали, які відповідають темі уроку та віку учнів.

6. активність: учні мають бути активними учасниками навчального процесу, а не просто пасивно сприймати інформацію. Використання соціальних мереж дозволяє організувати інтерактивне навчання, де учні можуть спілкуватися один з одним, ставити запитання, виконувати завдання та ділитися своїми думками.
7. систематичність та послідовність: використання соціальних мереж має відбуватися систематично та послідовно, щоб учні могли закріпити отримані знання та навички. Важливо планувати роботу з використанням соціальних мереж наперед та ставити перед собою чіткі цілі.
8. зв'язок з іншими методами навчання: використання соціальних мереж має поєднуватися з іншими традиційними методами навчання, такими як лекції, практичні заняття, самостійна робота. Це дозволяє створити цілісну систему навчання, яка буде максимально ефективною.
9. контроль та оцінювання: Важливо використовувати різні методи контролю та оцінювання знань та навичок учнів, які вони отримали за допомогою соціальних мереж. Це може бути усне або письмове опитування, тести, вікторини, самооцінювання тощо.
10. мотивація: Використання соціальних мереж може бути потужним мотиватором для учнів, адже вони пропонують їм можливість спілкуватися з цікавими людьми, ділитися своїми думками та ідеями, а також отримувати визнання за свої досягнення. Важливо використовувати ігрові елементи, змагання та інші методи, які допоможуть учням зберегти інтерес до навчання.
11. безпека: Важливо використовувати соціальні мережі безпечно та відповідально. Необхідно навчити учнів правилам онлайн-безпеки та етикету спілкування в Інтернеті. Використання соціальних мереж у навчанні може бути ефективним способом зробити навчання більш цікавим,

захоплюючим та результативним. Дотримуючись вищезазначених дидактичних принципів, можна створити сприятливі умови для розвитку ключових компетенцій учнів та досягнення ними кращих навчальних результатів.

ВИСНОВКИ ДО РОЗДІЛУ 1

У процесі дослідження теоретичних засад використання соціальних мереж Instagram та TikTok для розвитку англомовної комунікативної компетентності у навчанні усного мовлення в базовій школі було визначено ключові положення. Англомовна комунікативна компетентність є багатограним поняттям, що включає здатність учнів не лише правильно використовувати лексико-граматичні структури, але й ефективно спілкуватися в різних комунікативних ситуаціях. Вона охоплює кілька аспектів: мовленнєву спонтанність, здатність вести діалог, розуміння невербальних елементів спілкування, а також вміння пристосовувати мову до аудиторії. Розвиток цієї компетентності є одним із головних завдань сучасного навчання англійської мови.

Instagram і TikTok пропонують нові можливості для навчання завдяки інтерактивному формату, зосередженому на створенні та обміні короткими відео та текстами. Ці платформи дозволяють учням застосовувати мову в реальному контексті, підвищуючи їхню мотивацію та залученість. Використання трендів, хештегів, відео-челенджів, а також можливість миттєвого зворотного зв'язку сприяють активному засвоєнню сучасної лексики та розвитку усного мовлення. Платформи також стимулюють розвиток творчих навичок та здатність швидко реагувати у процесі комунікації.

Застосування соціальних мереж у навчальному процесі має ґрунтуватися на кількох важливих дидактичних принципах. Перш за все, завдання мають бути інтерактивними, цікавими та відповідати віковим особливостям учнів. Важливо також забезпечити безпечне середовище для навчання, підтримуючи учнів і створюючи умови для вільного вираження думок без страху помилок. Необхідний також контроль із боку вчителя, щоб уникнути зловживання платформами як засобом розваг. Особливу увагу слід приділити адаптації завдань під рівень знань учнів, забезпечуючи підтримку у разі труднощів.

Застосування Instagram і TikTok у навчанні англійської мови створює нові можливості для розвитку англомовної комунікативної компетентності, зокрема в аспекті усного мовлення. Ці платформи дозволяють учням практикувати мову у реальних та цікавих для них контекстах, підвищують їхню мотивацію та залученість у навчальний процес. Однак для досягнення максимальної ефективності необхідно дотримуватись дидактичних принципів та враховувати як переваги, так і можливі ризики використання соціальних мереж. Таким чином, інтеграція соціальних медіа в освітній процес сприяє не лише вдосконаленню мовних навичок, а й розвитку важливих комунікативних та соціальних умінь.

РОЗДІЛ 2. МЕТОДИКА ВИКОРИСТАННЯ СОЦІАЛЬНИХ МЕРЕЖ INSTAGRAM, ТІКТОК ДЛЯ РОЗВИТКУ АНГЛОМОВНОЇ КОМУНІКАТИВНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ У НАВЧАННІ УСНОГО МОВЛЕННЯ В БАЗОВІЙ ШКОЛІ

2.1 Розробка комплексу завдань з використанням Instagram, TikTok для розвитку усного мовлення

За даними Євростату (Статистичної служби Європейської Комісії), у своєму звіті щодо використання Інтернету та соціальних мереж у країнах Європи підкреслюється вплив інформаційно-комунікаційних технологій (ІКТ), особливо Інтернету та соціальних мереж, на щоденне життя людей. Зокрема, найбільшу частку серед користувачів комп'ютерів та Інтернету (94%) складають молоді люди віком від 14 до 25 років. Марк Пренські назвав це покоління «digital natives» або «цифровими аборигенами» — першим поколінням, яке виросло разом із розвитком ІКТ. Окрім цього, 48% молоді використовують соціальні мережі для спілкування та 22% — як джерело новин [12].

Що стосується України, то статистика також свідчить про важливу роль Інтернету в житті її громадян. За даними дослідження USAID-Internews щодо ставлення населення до ЗМІ у 2020 році, кількість активних користувачів Інтернету зросла до 90%, а 62% українців використовують соціальні мережі як основне джерело інформації. Найпопулярнішими платформами стали Facebook, який використовують 47% українців для отримання новин, YouTube — також 47% як альтернатива телебаченню, та Instagram — 18% для розважальних новин [9].

Кожного дня 77% опитаних українців користуються Інтернетом, з яких 69% шукають інформацію, 57% спілкуються у соціальних мережах, 49% читають новини, а 13% створюють власний контент. Частка користувачів Інтернету серед населення віком від 15 років досягла 97%. Майже кожен

четвертий підліток віком від 10 до 17 років відзначив, що часто відволікається, плануючи використання соціальних мереж, а 19,5% респондентів відчувають зручність спілкування через ці платформи [7].

Соціальні мережі, такі як Instagram і TikTok, стали важливими інструментами у житті сучасної молоді та пропонують нові можливості для інтеграції в освітній процес. Використання цих платформ для розвитку англомовної комунікативної компетентності в навчанні усного мовлення у базовій школі може значно підвищити мотивацію учнів та ефективність навчання.

Instagram і TikTok пропонують унікальні можливості для викладачів завдяки коротким, візуально орієнтованим відео та постам. Учні можуть активно спілкуватися з носіями мови через коментарі та взаємодію з контентом, що сприяє практиці англійської в автентичному контексті. Ці платформи дозволяють також створювати короткі відео, що допомагають учням практикувати свої мовні навички, використовуючи цікаві й актуальні для них теми [8].

Соціальні мережі можуть стати сильним мотиватором для учнів, оскільки дозволяють їм проявляти себе, ділитися своєю думкою та отримувати зворотний зв'язок. Крім того, Instagram та TikTok дають можливість спостерігати за тим, як люди з усього світу використовують англійську в реальному житті, що може допомогти учням зрозуміти важливість вивчення мови.

Попри численні переваги, важливо також враховувати виклики використання цих платформ у навчанні. Одним із них є контроль за вмістом, адже не весь контент на Instagram і TikTok є придатним для освітніх цілей. Тому вчитель повинен ретельно підбирати завдання та контент для своїх учнів, забезпечуючи безпечне та ефективне використання соціальних мереж у навчальному процесі [5].

Використання Instagram і TikTok у навчанні усного мовлення в базовій школі є інноваційним підходом, який допомагає поєднати традиційні методи навчання з сучасними технологіями. Ці платформи можуть стати ефективними інструментами для розвитку англомовної комунікативної компетентності, сприяючи активній мовній практиці учнів та підвищуючи їхню мотивацію до вивчення англійської мови.

В епоху цифрових технологій навчально-виховний процес потребує інноваційних підходів, здатних зацікавити сучасне покоління учнів, яке вже активно використовує соціальні мережі. Платформи Instagram та TikTok стали невід'ємною частиною повсякденного життя багатьох підлітків і можуть стати потужними інструментами у навчанні [1].

Використання цих ресурсів дозволяє поєднувати освітній контент з творчими можливостями, підвищуючи інтерес учнів до навчання. Однак, для ефективного застосування таких технологій, слід розробити відповідні методичні рекомендації.

1. Створення освітнього контенту

Одним із ключових аспектів використання Instagram та TikTok у навчанні є створення контенту, що відповідає навчальним цілям. Учитель повинен обирати актуальні й цікаві теми, що відповідають програмі та рівню знань учнів. Наприклад, у межах уроків англійської мови можна створювати короткі відео з поясненням граматичних правил або нових лексичних тем. TikTok зі своєю динамікою може слугувати майданчиком для швидких уроків, а Instagram – для глибшого занурення в матеріал через пости чи сторіс [5].

2. Активізація комунікації та взаємодії

Одним із головних принципів успішного навчання є взаємодія між учнями та вчителем. Соціальні мережі сприяють активній комунікації, надаючи можливість коментувати, ставити запитання або створювати контент у відповідь. Використання таких інструментів дозволяє організувати діалог

англійською мовою, що сприяє розвитку усного мовлення та навичок письмової комунікації.

3. Завдання з інтерактивними елементами

Instagram та TikTok дозволяють інтегрувати інтерактивні завдання в освітній процес. Наприклад, учні можуть записувати відео-рефлексії на тему уроку або проводити мовні виклики (challenges), де вони презентують свої мовні знання. Instagram можна використовувати для створення фото-колажів чи коротких описів до світлин, що тренує вміння будувати зв'язні висловлювання.

4. Розвиток творчих здібностей

Однією з важливих переваг використання соціальних мереж у навчанні є можливість розвивати творчі здібності учнів. Учитель може залучати TikTok для завдань, пов'язаних із музикою, літературою чи мистецтвом, де учні створюватимуть творчий контент на основі тем уроку. Водночас це сприяє розвитку креативного мислення та допомагає учням висловлювати свої думки через різні види діяльності [2].

5. Контроль та безпека

Попри безліч переваг, використання соціальних мереж у навчально-виховному процесі потребує контролю та дотримання правил безпеки. Важливо наголошувати на відповідальності учнів за контент, який вони створюють або переглядають, та впроваджувати етичні принципи користування соціальними мережами. Крім того, необхідно забезпечити приватність особистих даних учнів та створювати закриті групи або акаунти для навчальних цілей.

6. Мотивація через соціальні мережі

Соціальні мережі мають величезний потенціал для підвищення мотивації учнів. Їм цікаво взаємодіяти у звичних для них платформах, де вони можуть проявити себе. Вчителі можуть використовувати цей фактор для організації конкурсів, групових проєктів або взаємного оцінювання робіт учнів через соціальні мережі. Такий підхід дозволяє створити дружню атмосферу навчання, де кожен учень відчуває підтримку та зацікавленість.

Використання Instagram та TikTok у навчально-виховному процесі відкриває нові горизонти для сучасної освіти, дозволяючи поєднувати традиційні методи з інноваційними технологіями. Правильно організовані завдання та контент сприяють розвитку мовних, творчих і комунікативних навичок учнів. Водночас важливо враховувати виклики, пов'язані з безпекою та етичними нормами, забезпечуючи безпечне й ефективне середовище для навчання [9].

Проаналізувавши наявні у методиці викладання іноземної мови типи завдань з використанням соціальних мереж для розвитку усного мовлення, ми виокремили комплекс завдань, що формують комунікативну компетентність у школярів під час вивчення англійської мови.

Пропонуємо детальний опис таких завдань.

- **Завдання на створення відео-щоденника:** учні можуть записувати короткі щоденні відео, розповідаючи про свої дні англійською мовою. Це допомагає удосконалювати мовлення та побудову висловлювань.

Мета: Основною метою цього завдання є розвиток навичок усного мовлення, розширення лексичного запасу та вдосконалення навичок побудови висловлювань англійською мовою.

Для виконання цього завдання учитель спочатку пояснює формат відео-щоденника, наводячи приклади. Учні отримують завдання записувати короткі відео, у яких вони розповідають про свої дні англійською мовою. Наприклад, вони можуть ділитися подіями, що відбулися впродовж дня, своїми враженнями та емоціями. У процесі підготовки учні планують, про що будуть говорити, і рекомендується обмежити тривалість відео до 1-2 хвилин [4].

У самій процесуальній частині учні щодня записують свої відео, намагаючись використовувати різноманітні фрази для опису подій. Це може бути, наприклад, "In the morning, I..." або "The best part of my day was...". Щотижня учні діляться своїми відео з однокласниками, що надає їм можливість обговорити труднощі у використанні мови. Важливим етапом є зворотний

зв'язок від учителя, який допомагає учням усвідомити свої досягнення та помилки.

Це завдання розвиває впевненість учнів у використанні англійської мови в реальних ситуаціях. Крім того, воно сприяє формуванню звички регулярного спілкування іноземною мовою. Використання відео-щоденників також дозволяє учням розвивати рефлексивні навички, аналізуючи свої дні та оцінюючи власний прогрес.

- **Відео-виклики (challenges):** учні беруть участь у відео-викликах англійською мовою, які можуть стосуватися певних тем (наприклад, "Опис свого улюбленого фільму" або "Моя улюблена страва").

Мета: Завдання з відео-викликами має на меті розвиток навичок публічного мовлення, розширення лексичного запасу та креативного мислення учнів.

Учитель пропонує учням теми для викликів, наприклад, "Опис свого улюбленого фільму" або «Моя улюблена страва». Учні підбирають слова та фрази, які їм знадобляться для опису теми, та готуються до запису відео. Цей процес спонукає їх до творчого підходу, адже вони можуть не лише описати тему, а й висловити свої емоції та думки.

Після підготовки учні записують свої відео-виклики, демонструючи свої мовленнєві навички та креативність. Цей етап навчання не лише дозволяє практикувати англійську мову, але й сприяє розвитку впевненості учнів у публічних виступах. Вони можуть обмінюватися відео з однокласниками, що створює атмосферу підтримки та заохочення.

У підсумку, участь у відео-викликах допомагає учням покращувати навички комунікації та креативного мислення, оскільки вони навчаються структурувати свої думки та висловлювати їх чітко та зрозуміло. Це завдання не лише розвиває мовленнєві навички, а й стимулює учнів до активної участі в навчальному процесі.

- **Інтерактивні завдання з реакціями на відео інших користувачів:** учні можуть писати англійські коментарі або знімати відповіді на відео англомовних блогерів або відомих контент-мейкерів у Сторіз, а також використовувати різні Стікери та Ефекти, які пропонує Інстаграм.

Мета: Це завдання спрямоване на розвиток навичок письмового мовлення, критичного мислення та взаємодії з контентом англійською мовою.

Учні можуть писати коментарі англійською мовою або знімати свої відповіді на відео англомовних блогерів. Це може бути виконано через популярні платформи, такі як Instagram, де вони мають можливість використовувати різні стікери та ефекти. Підготовка до цього завдання включає в себе вибір цікавого відео, що викликає емоції або питання, а також обдумування коментаря або відповіді.

Процес виконання завдання полягає в перегляді обраного відео, написанні коментаря або створенні відео-відповіді. Учні можуть обговорювати свої враження, запитання та думки щодо побаченого, що сприяє розвитку критичного мислення та аналітичних навичок.

В обговоренні та підсумках учні можуть ділитися своїми коментарями та відео-відповідями з однокласниками, що забезпечує інтерактивну та підтримуючу атмосферу. Вчитель може надати зворотний зв'язок, акцентуючи увагу на мовленнєвих помилках і успіхах учнів.

Це завдання розвиває навички письмового мовлення та спілкування, а також допомагає учням краще розуміти сучасну англомовну культуру. Крім того, учні навчаються виражати свої думки та емоції, що є важливими аспектами навчання мовленнєвих.

У сучасному цифровому світі платформи на кшталт TikTok (рис. 1) відкривають нові можливості для вивчення іноземних мов, роблячи цей процес інтерактивним і захопливим. Однією з найцікавіших ідей є «Слово дня», де щодня публікується нове англійське слово разом із його перекладом. Наприклад, учні можуть дізнатися слово "grateful" (вдячний) та побачити

речення: "I am grateful for all the support I have received." Це не лише розширює їхній словниковий запас, але й заохочує до активної участі: користувачів запрошуюють написати своє речення з цим словом у коментарях [2].

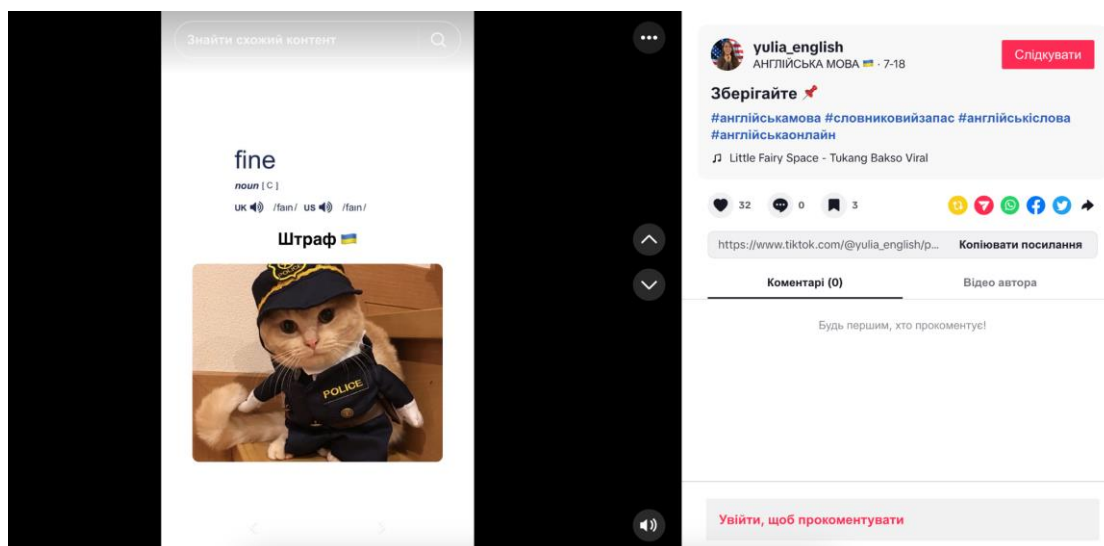

Рисунок 1. Рубрика «Слово дня», де щодня публікується нове англійське слово разом із його перекладом

Вправа "Українські слова, які неможливо перекласти англійською одним словом" покликана на розширення словникового запасу учнів (рис. 2). Учні мають вжити ці слова у реченні та поділитись найбільш неочікуваними перекладами для них.

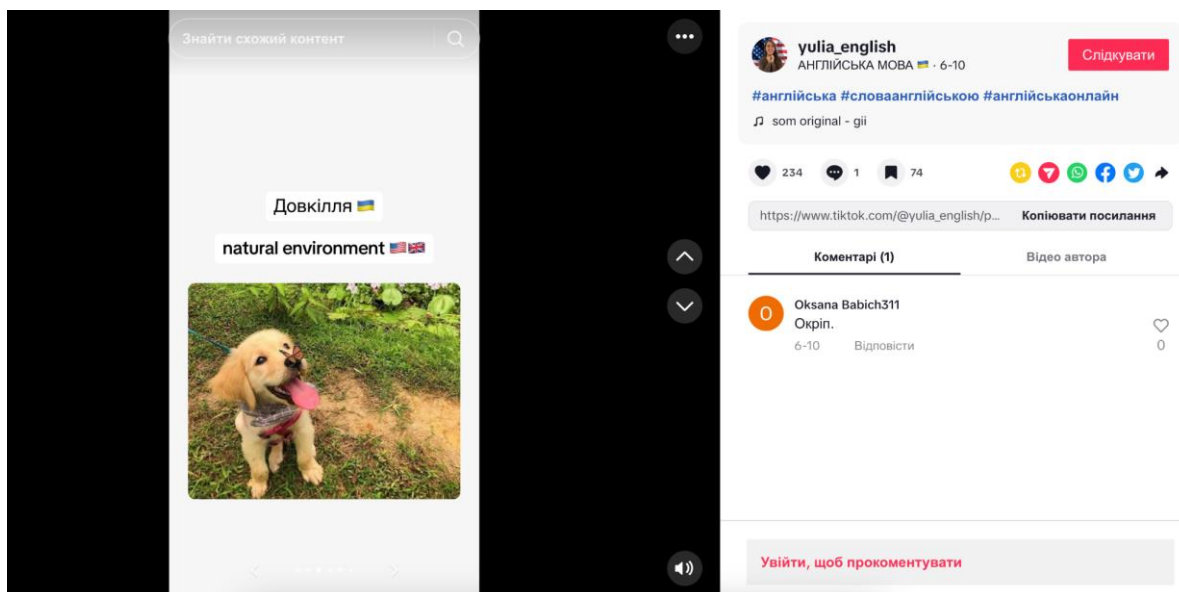

Рисунок 2. Вправа "Українські слова, які неможливо перекласти англійською одним словом"

Ще одна цікава ідея – міні-діалоги. У цьому форматі публікуються короткі діалоги на різні теми, такі як подорожі, покупки чи зустрічі. Наприклад, діалог може виглядати так: "А: Excuse me, where is the nearest coffee shop?" "В: It's just around the corner!" Це завдання спонукає учнів скласти свої власні діалоги на задану тему, наприклад, "в магазині", і ділитися ними в коментарях, що стимулює їх до практики мовлення та спілкування.

Наступна ідея – "Знайди помилку". У цьому форматі публікується речення з граматичною помилкою, наприклад, "She don't like coffee." Учні мають виявити помилку та виправити її, що дозволяє їм звернути увагу на граматичні структури і правила. Відповідь на це завдання допомагає закріпити знання про використання допоміжних дієслів.

Для тих, хто любить креативність, ідея "Склади речення з емодзі" стане чудовим викликом. Використовуючи емодзі замість слів, учні можуть скласти речення, наприклад, з комбінації 🍏 + 👤 + 🏫, що в кінцевому підсумку перетворюється на речення: "I brought an apple to my teacher." Цей формат не лише розважає, але й заохочує учнів до творчого підходу у вивченні мови.

"Мікровікторина" – ще одна цікава форма інтерактивності. Наприклад, можна поставити запитання: "Яке слово правильне: 'I am (a) good at cooking.'", з варіантами відповіді. Такі запитання допомагають учням практикувати граматику і швидко реагувати на питання, підвищуючи їхню мовленнєву компетентність.

Крім того, ідея з "Перекладом пісні або цитати" може стати чудовим способом розвитку навичок письмового перекладу. Учні отримують цитати, такі як "Happiness is not something ready-made. It comes from your own actions," і мають можливість перекласти їх на українську мову, обговорюючи свої варіанти у коментарях.

Розбір фразеологізмів – це ще один ефективний підхід, де учні дізнаються про значення ідіом, таких як "Break the ice", і можуть придумати свої приклади використання. Це допомагає розширити їхній словниковий запас та покращити розуміння контексту (рис. 3).

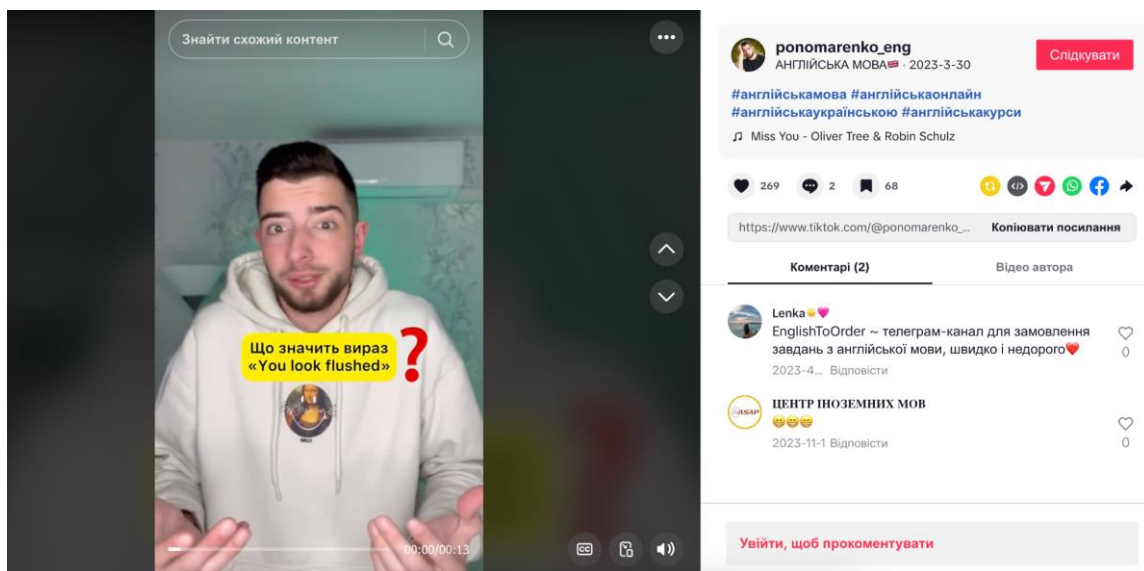

Рисунок 3. Вправа "Розбір фразеологізмів"

Також можливе використання "Синхронного перекладу відео або сторіс", де короткі відео англійською мовою подаються з титрами. Учні можуть

перекладати ці відео на українську, що розвиває їхні навички слухання та письмового мовлення.

Таким чином, TikTok (рис. 1, 2, 3, 4, 7, 8) стає платформою для створення динамічних і інтерактивних вправ, які залучають учнів до вивчення англійської мови. Це не лише допомагає їм розвивати мовленнєві навички, але й робить процес навчання веселим та креативним. Кожна з цих ідей має свій потенціал, щоб залучити учнів до активного використання англійської мови в повсякденному житті.

У світі навчання англійської мови існує безліч цікавих методів, які залучають учнів до активного спілкування і практики. Одним з таких методів є відео під назвою "Повторюй за мною", де ви можете представити розмовну фразу або короткий діалог. У цьому форматі ви повільно вимовляєте фразу, а потім повторюєте її в звичному темпі. Наприклад, ви можете обрати фразу "*Could you please repeat that?*" і спочатку повільно її вимовити, а потім закликати глядачів повторити за вами, знявши своє відео у відповідь, використовуючи функцію дуету. Це завдання не лише допомагає учням покращити вимову, але й сприяє їхній активній участі в навчальному процесі (рис. 8).

Іншим захопливим підходом є "Швидкий тест: вибери правильний варіант". У цьому форматі ви створюєте інтерактивні тести з варіантами відповідей (рис. 4). Наприклад, ви ставите запитання: "*What is the correct form: 'He ___ to the store yesterday'?*" і надаєте варіанти: a) *go*, b) *went*, c) *gone*. Після цього робите паузу, щоб дати глядачам час вибрати відповідь, а потім озвучуєте правильний варіант — "*went*". Це завдання заохочує учнів думати про граматичні структури та активно відповідати на запитання, ділячись своїми варіантами у коментарях.

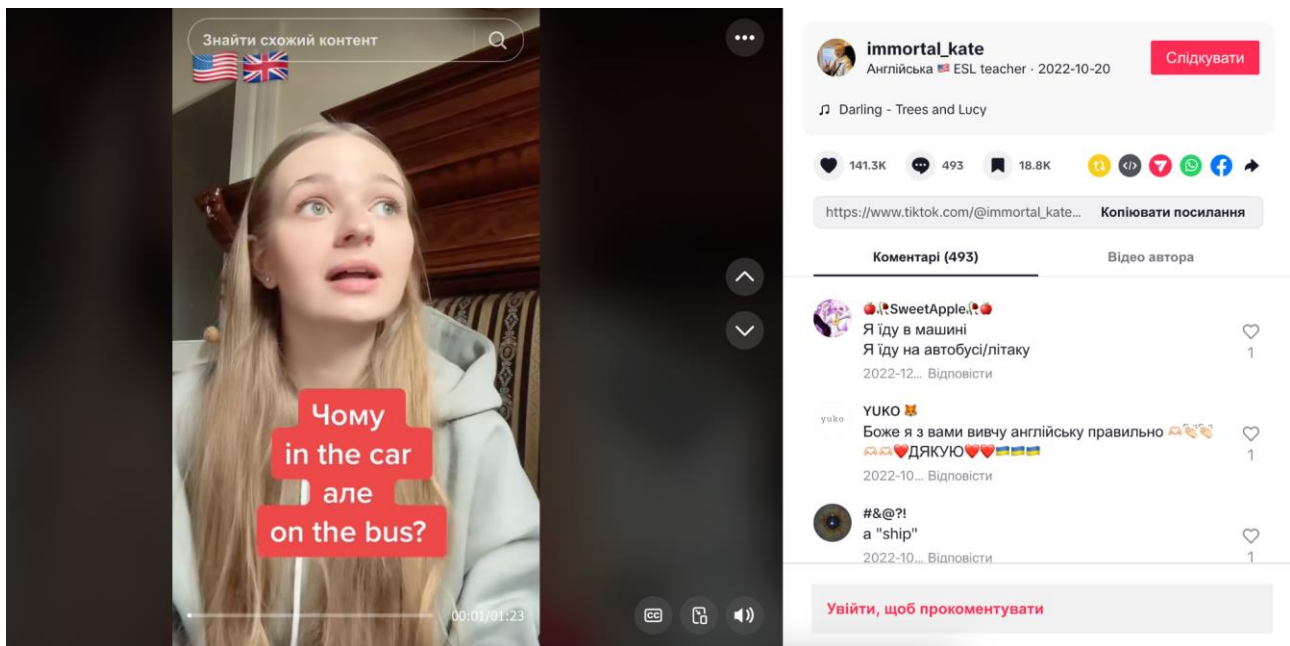

Рисунок 4. Завдання для практики граматики

Однією з креативних ідей для вивчення англійської мови є формат "Ідіома дня з акторською грою". У цьому форматі ви можете пояснити ідіому за допомогою короткого відео, де ви граєте ситуацію, в якій ця ідіома використовується. Наприклад, ви можете обрати ідіому "*Hit the books*", що означає почати інтенсивно вчитися. У відео ви можете показати сценку, в якій ви раптово починаєте готуватись до іспиту, підкреслюючи значення цієї фрази. Після цього ви можете попросити підписників вгадати значення ідіоми в коментарях, що додасть елемент взаємодії та залучення до навчання.

Іншою цікавою ідеєю є використання флеш-карток у реальному часі (рис. 5). Ви можете створити швидкі відео, де показуєте англійські слова на віртуальних флеш-картках, і пропонуєте підписникам швидко перекладати їх. Наприклад, ви можете показати слово "Exciting" і зробити паузу, щоб дати глядачам час на роздуми. Завданням буде швидко написати переклад у коментарях, у даному випадку "захоплюючий". Цей підхід сприяє швидкому запам'ятовуванню нової лексики та робить процес навчання більш динамічним [13].

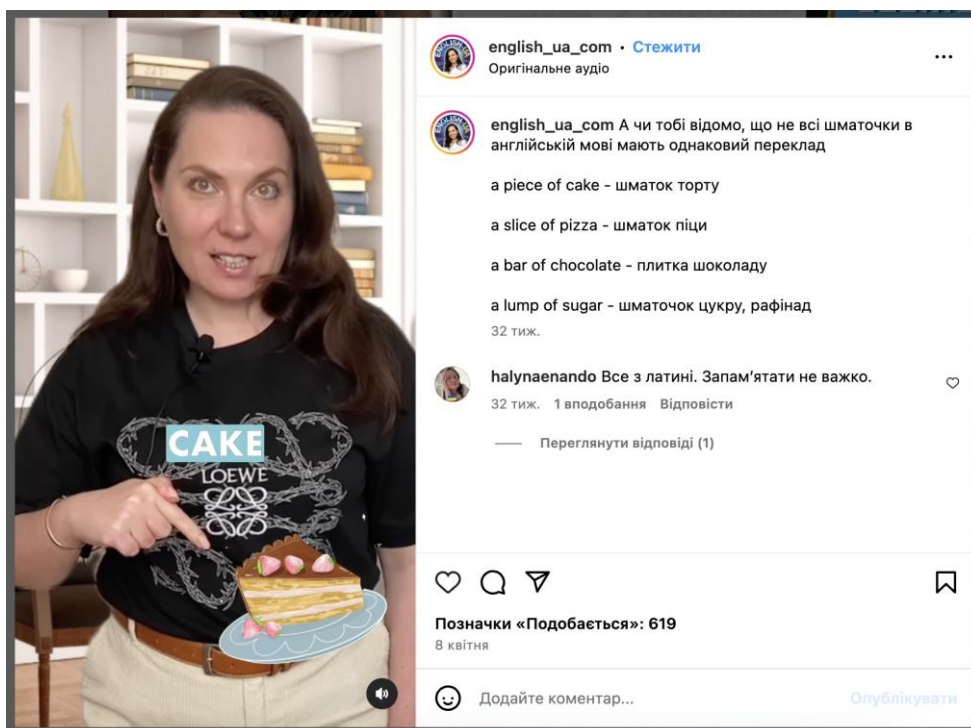

Рисунок 5. Завдання для навчання лексики з використанням емодзі

Однією з інтерактивних ідей для вивчення англійської мови є відео формату "Вгадай переклад" (рис. 6, 7). У цьому форматі ви можете подати речення англійською мовою, наприклад, "*I have never been to New York,*" і поставити запитання до підписників: "Як перекласти це речення на українську?" Це завдання стимулює учнів до активної участі, адже їм потрібно буде написати свій варіант перекладу в коментарях. Правильний переклад звучить як "Я ніколи не був у Нью-Йорку", що дозволяє учням перевірити свої знання та практикувати навички письмового мовлення [16].

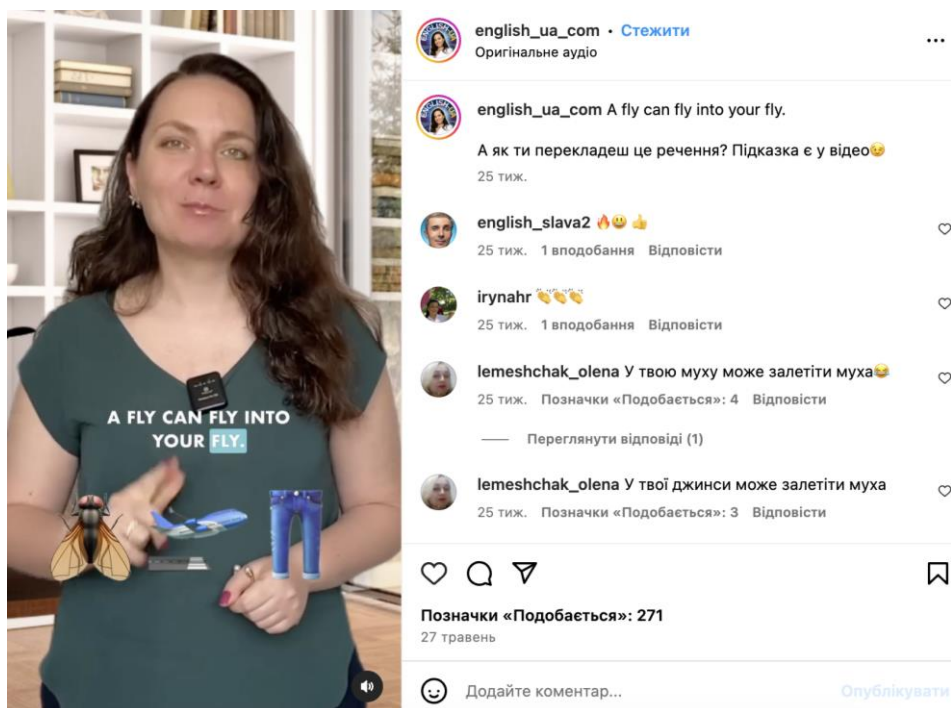

Рисунок 6. Вправа "Вгадай переклад"

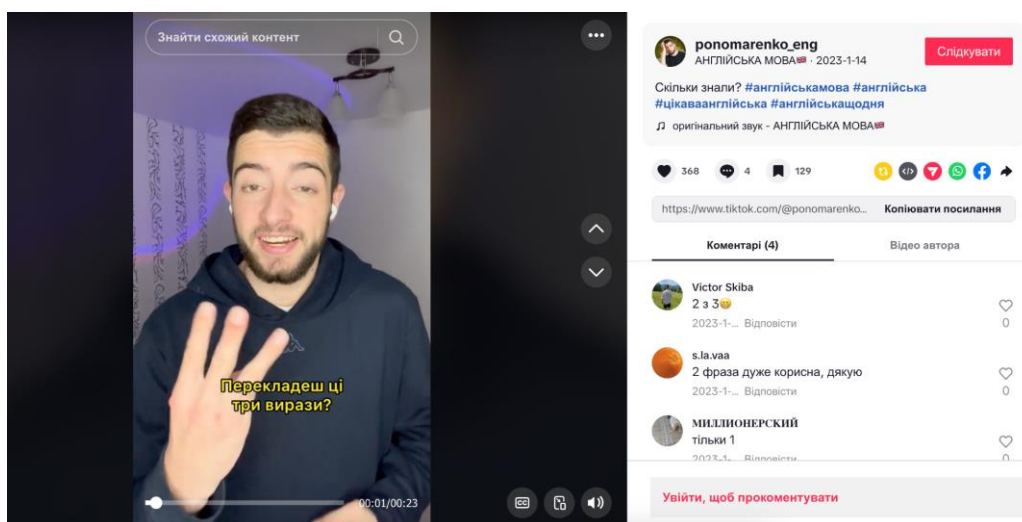

Рисунок 7. Вправа "Переклади фрази"

Ще одним цікавим форматом є Challenge на вимову. У цьому випадку ви можете використовувати популярні челенджі, щоб допомогти підписникам покращити їхню вимову. Наприклад, ви можете запропонувати скоромовку "She sells seashells by the seashore." Завданням для учнів буде записати своє відео, в якому вони намагатимуться повторити цю скоромовку, а також тегнути

вас. Цей підхід не лише робить навчання веселішим, але й допомагає учням покращити свої навички вимови та слухового сприйняття (рис. 8).

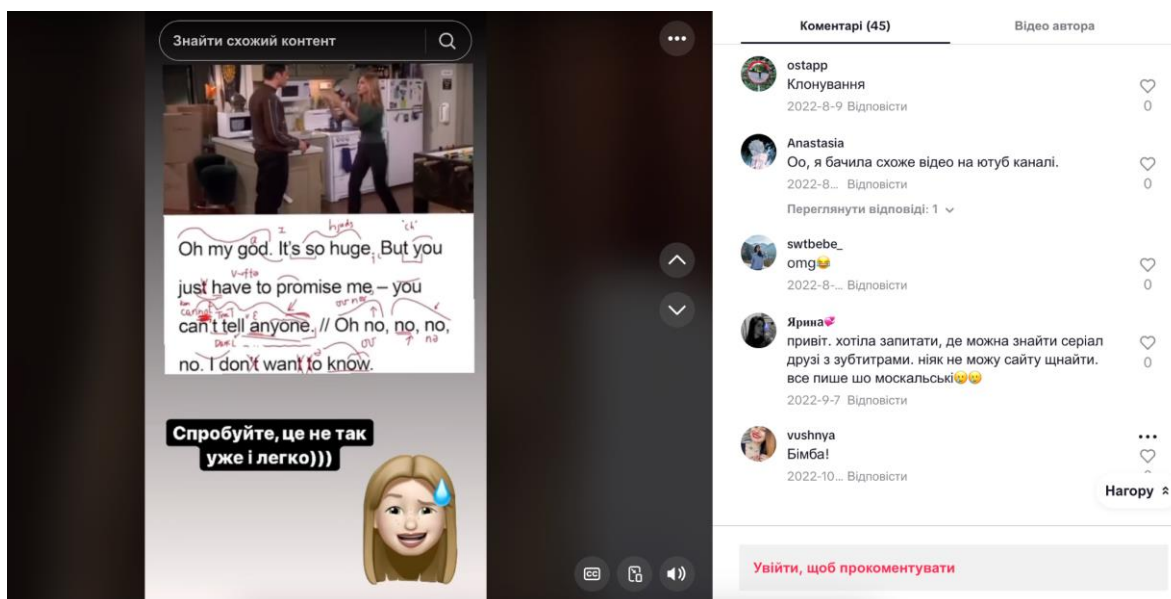

Рисунок 8. Challenge на вимову

Однією з цікавих і креативних ідей для вивчення англійської мови є пісенний челендж, який спонукає учнів не лише слухати музику, але й активно взаємодіяти з нею. У цьому форматі ви можете використовувати рядки з популярних англомовних пісень і закликати глядачів перекладати їх. Наприклад, ви можете виконати рядок з пісні *"I'm on top of the world, hey!"* (Imagine Dragons) і запропонувати учням перекласти цю фразу на українську в коментарях. Це завдання не тільки розвиває навички перекладу, але й покращує розуміння контексту пісень [15].

Ще одним цікавим форматом є "Зніми дует", який запрошує глядачів до участі у діалозі. Ви створюєте короткі відео, де граєте одну частину діалогу, наприклад, запитуючи: *"What are you doing this weekend?"* Глядач має можливість відповісти через функцію дуету, створюючи власну частину діалогу. Це завдання сприяє розвитку мовленнєвих навичок та спілкування англійською мовою.

Розбір помилок – ще один важливий аспект вивчення мови, який допомагає учням уникати поширених помилок. У цьому форматі ви можете демонструвати типові помилки у мовленні або написанні, пояснюючи правильні варіанти. Наприклад, ви можете показати помилку "I am agree" і представити правильний варіант "I agree". Завданням для глядачів буде виправити помилку в коментарях або придумати речення з правильним варіантом. Цей підхід не лише покращує граматичні знання, але й заохочує учнів бути більш уважними до своєї мови.

Такий підхід може стати важливим доповненням до традиційних методів навчання, особливо у сучасному технологічно орієнтованому суспільстві.

2.2 Методичні рекомендації щодо організації навчально-виховного процесу з використанням Instagram, TikTok

Темою експерименту було дослідження впливу використання соціальних мереж на мотивацію учнів до вивчення англійської мови.

Мета експерименту – оцінка, як інтеграція Instagram і TikTok у навчальний процес підвищує зацікавленість і мотивацію учнів до вивчення англійської мови.

Педагогічний експеримент проведено у кілька етапів:

1. Підготовчий етап: Для початку визначено цільову аудиторію: це будуть учні 9 класів. Зібрано групу з 30 учнів та повідомлено їм про мету експерименту, пояснюючи, як соціальні мережі можуть допомогти в навчанні.

2. Розробка контенту: Я створено план уроків, у якому використовую Instagram та TikTok. Зокрема, я планую:

- **Instagram:** Кожного тижня я публікую сторіз з відео, де пояснюю нові слова та вирази. Додатково, я запускаю опитування, в яких учні можуть вибрати, яке слово чи вираз їм цікавіше вивчити.

- **TikTok:** Я створюю відео-челенджі, де виконую прості завдання на вивчення нової лексики. Наприклад, я пропоную учням повторити фразу на англійській, а потім попросити їх зняти відповідь, використовуючи функцію дуету.

3. Реалізація експерименту: Я розпочинаю експеримент, публікуючи перше відео на TikTok, де кажу: "*Let's learn together! Repeat after me: 'I am excited to learn English!'*" Після цього я запрошую учнів знімати свої відео з повторенням та тегати мене.

На Instagram опубліковано сторіз із запитанням: "*What is your favorite English word?*" та закликаю учнів ділитися своїми відповідями у коментарях.

4. Збір даних: Протягом експерименту я слідкую за активністю учнів: переглядаю, скільки з них беруть участь у челенджах, відповідають на опитування та коментують сторіз. Я також організую кілька онлайн-зустрічей, на яких учні діляться своїми враженнями та обговорюють, що їм найбільше подобається.

5. Аналіз результатів: По закінченні експерименту я аналізую зібрані дані. Я порівнюю рівень участі учнів у навчанні до експерименту та під час нього, вивчаю їхні коментарі та відгуки. Важливо зрозуміти, чи підвищилась їхня мотивація та інтерес до вивчення англійської мови.

6. Обговорення результатів: На заключній зустрічі презентовано результати експерименту класу. Я обговорено з учнями, що сподобалося, а що – ні, які формати їх зацікавили найбільше. На основі їхніх відгуків я можу вдосконалити свій підхід до використання Instagram і TikTok у навчанні.

У проведенні експерименту з використанням Instagram та TikTok для навчання англійської мови будуть застосовані такі методики:

1. Метод проектів: Учні беруть участь у створенні контенту для соціальних мереж. Це може включати зйомку відео, написання сценаріїв або створення постів. Метод проектів стимулює творчість і залученість учнів.

2. **Гейміфікація:** Використання ігрових елементів у навчанні, таких як челенджі, вікторини та конкурси. Це допомагає зробити навчальний процес більш цікавим і захопливим.
3. **Метод активного навчання:** Учні активно взаємодіють з навчальним матеріалом, беручи участь у відео-челенджах і виконуючи завдання. Це сприяє більш глибокому засвоєнню матеріалу.
4. **Комунікативний підхід:** Фокус на розвитку навичок спілкування. Використання соціальних мереж дозволяє учням практикувати англійську мову в реальних комунікативних ситуаціях, наприклад, у дуетах на TikTok або коментарях на Instagram.
5. **Соціально-емоційне навчання:** Підтримка учнів у розвитку соціальних та емоційних навичок. Соціальні мережі можуть стати платформою для обміну думками, емоціями та враженнями, що сприяє розвитку колективного духу.
6. **Методика інтерактивного навчання:** Використання інтерактивних інструментів, таких як опитування, запитання та обговорення в коментарях, для залучення учнів до активної участі в навчальному процесі.
7. **Метод самоосвіти:** Створення умов для самостійного навчання через дослідження контенту, створеного викладачем, а також взаємодію з матеріалами, які учні самостійно знаходять у соціальних мережах.
8. **Аналіз помилок:** Включення елементів зворотного зв'язку, де учні можуть аналізувати свої помилки в спілкуванні, що дозволяє їм вчитися на практичному досвіді.

Таким чином, цей експеримент продемонструє, як соціальні мережі можуть бути ефективними інструментами для підвищення мотивації учнів до вивчення англійської мови, створюючи інтерактивне та залучене середовище для навчання.

2.3 Опис педагогічного експерименту з метою перевірки ефективності розробленої методики

Педагогічний експеримент є важливим етапом у впровадженні нових методик навчання, адже він дозволяє не лише розробити нові підходи, але й оцінити їх реальну ефективність у класній кімнаті. Експеримент, спрямований на перевірку дієвості нової методики використання соціальних мереж для розвитку усного мовлення англійською мовою, було проведено у середній школі міста Луцька. Ця методика передбачала активне застосування Instagram і TikTok як інструментів для розвитку комунікативних компетенцій учнів [2].

Метою експерименту було перевірити, наскільки ефективним є застосування соціальних мереж у навчанні англійської мови, зокрема у розвитку усного мовлення, порівняно з традиційними методами. Крім того, експеримент мав на меті з'ясувати, чи підвищується мотивація учнів до вивчення мови через інтерактивні завдання у середовищі, яке їм знайоме і привабливе.

Експеримент проводився впродовж одного навчального семестру серед учнів 9 класу приватної мовної школи «Футурист». Учасники експерименту були поділені на дві групи: експериментальну та контрольну.

Експериментальна група використовувала нову методику, яка включала завдання з використанням Instagram та TikTok. Учні записували відео, в яких виконували різні мовні завдання англійською мовою: розповідали про себе, описували об'єкти, брали участь у мовних викликах (challenges), спілкувалися з іншими учнями через коментарі.

Контрольна група навчалася за традиційною методикою, яка включала використання підручників, діалогів на уроках і виконання письмових завдань.

Хід експерименту

Експеримент складався з трьох етапів:

Початковий етап: На початку семестру було проведено тестування мовних навичок учнів, щоб визначити їхній рівень англійської мови. Для цього використовувалася методика "Dialogue", яка включала усні та письмові завдання. Результати тестування показали, що з 30 учнів експериментальної групи:

- 5 учнів отримали оцінку «12» (16.7%)
- 10 учнів отримали оцінку «10» (33.3%)
- 15 учнів отримали оцінку «8» (50%)

Середній бал у експериментальній групі склав 9.0. У контрольній групі з 30 учнів результати були такими:

- 4 учнів отримали оцінку «12» (13.3%)
- 8 учнів отримали оцінку «10» (26.7%)
- 18 учнів отримали оцінку «8» (60%)

Середній бал у контрольній групі склав 8.5. Це початкове тестування стало базою для подальшого порівняння результатів.

Основний етап: Протягом семестру учні експериментальної групи виконували різноманітні завдання з використанням соціальних мереж під керівництвом вчителя. Основні завдання включали:

1. **Відео-челенджі на TikTok:** Учні створювали відео, де виконували завдання з вимови та граматики, а також інтерпретували ідіоми.
2. **Переклад пісень:** Уроки включали використання рядків з популярних англійських пісень, учні перекладали їх на українську мову та коментували значення.
3. **Діалоги у дуетах:** Учні записували діалоги у TikTok, де грали різні ролі, щоб покращити свої навички усного мовлення.
4. **Опитування у Instagram:** Учні брали участь у опитуваннях, де вибирали правильні варіанти відповідей на граматичні питання.
5. **Коментування та обговорення:** Учні активно коментували пости на англійській мові, що сприяло розвитку письмових навичок.

Контрольна група продовжувала працювати за традиційною методикою, яка включала лише класичні уроки, домашні завдання та підручники.

Заключний етап: Після завершення семестру обидві групи пройшли повторне тестування за методикою "Dialogue". Тестування включало письмові завдання (переклад, граматичні вправи) та усні завдання (діалоги, монологи).

Результати повторного тестування показали, що в експериментальній групі:

- 12 учнів отримали оцінку «12» (40%)
- 10 учнів отримали оцінку «10» (33.3%)
- 8 учнів отримали оцінку «8» (26.7%)

Середній бал у експериментальній групі склав 10.2. У контрольній групі результати були такими:

- 6 учнів отримали оцінку «12» (20%)
- 9 учнів отримали оцінку «10» (30%)
- 15 учнів отримали оцінку «8» (50%)

Середній бал у контрольній групі склав 9.0.

Результати початкового та фінального зрізів успішності наведено у Табл.

1. Порівняння результатів навчання експериментальної і контрольної груп

Таблиця 1. Порівняння результатів навчання експериментальної і контрольної груп

Група	Початковий етап (Середній бал)	Заключний етап (Середній бал)
Експериментальна група	9.0	10.2
Контрольна група	8.5	9.0

Результати експерименту показали значні позитивні зміни у рівні володіння усним мовленням серед учнів експериментальної групи. Використання

соціальних мереж сприяло підвищенню їхньої активності на уроках, а також мотивації до вивчення мови. Учні частіше брали участь у завданнях, із задоволенням записували відео та коментували пости своїх однокласників англійською мовою.

Контрольна група також продемонструвала покращення, але воно було менш вираженим. Учні контрольної групи мали нижчий рівень зацікавленості та активності у процесі навчання, що вказує на те, що традиційні методи є менш ефективними для розвитку комунікативних навичок у сучасних умовах.

На основі результатів експерименту можна зробити висновок, що розроблена методика з використанням Instagram та TikTok є ефективною для розвитку англомовної комунікативної компетентності серед учнів середньої школи. Вона не лише покращує рівень мовлення, але й підвищує інтерес до вивчення мови, що є ключовим фактором у навчальному процесі.

Педагогічний експеримент, проведений у середній школі міста Луцька, підтвердив, що використання сучасних технологій і соціальних мереж може значно покращити результати навчання, особливо у контексті розвитку усного мовлення. Цей підхід заслуговує на подальше впровадження в освітню практику як ефективний засіб підвищення якості викладання іноземних мов.

ВИСНОВКИ ДО РОЗДІЛУ 2

У сучасному освітньому процесі соціальні мережі стають інноваційним інструментом, здатним змінити підхід до вивчення іноземних мов. Використання таких платформ, як Instagram та TikTok, відкриває нові можливості для розвитку англомовної комунікативної компетентності, зокрема у сфері усного мовлення. У процесі дослідження було розроблено комплекс завдань, сформульовані методичні рекомендації для ефективного використання соціальних мереж у навчанні, а також проведено педагогічний експеримент, який підтвердив результативність запропонованої методики.

Розроблений комплекс завдань сприяв створенню умов для активного застосування мови в цікавих для учнів контекстах. Завдання включали створення відео-челенджів, мовних блогів, коментарів до фото та відео, а також інтерактивні завдання у форматі сторіз. Ці активності допомагали учням покращувати спонтанне мовлення та поповнювати словниковий запас, одночасно тренуючи вимову та інтонацію. Використання автентичного контенту на платформах Instagram і TikTok підвищувало мотивацію учнів, роблячи навчання більш привабливим і близьким до їхніх інтересів.

Для того, щоб соціальні мережі ефективно інтегрувалися у навчальний процес, було розроблено методичні рекомендації. Одним із ключових принципів стало врахування вікових та індивідуальних особливостей учнів. Завдання мали відповідати рівню знань, забезпечуючи підтримку учням із початковою підготовкою та створюючи виклики для тих, хто має вищий рівень. У процесі впровадження соціальних мереж важливо було також забезпечити безпеку та цифрову етику, зокрема організовувати навчання у закритих групах і навчати учнів відповідальному використанню онлайн-простору.

Педагогічний експеримент показав, що запропонована методика має позитивний вплив на розвиток англомовної комунікативної компетентності. Учні, які брали участь у експерименті, продемонстрували покращення у таких

сферах, як впевненість у спілкуванні, спонтанність мовлення та вимова. Залучення до інтерактивних завдань через Instagram і TikTok стимулювало їх до активнішої участі в діалогах, що підтверджує ефективність цих платформ як освітніх інструментів. Крім того, підвищилася загальна мотивація до вивчення англійської мови, що стало важливим результатом експерименту.

Результати дослідження доводять, що соціальні мережі Instagram та TikTok можуть стати потужними засобами для розвитку англомовної комунікативної компетентності. Завдяки інтерактивним і творчим завданням учні можуть практикувати мовлення у реальних ситуаціях, розвиваючи лексичні, граматичні та вимовні навички. Водночас важливо дотримуватися методичних рекомендацій, щоб уникнути ризиків і забезпечити безпечне середовище для навчання. Педагогічний експеримент підтвердив ефективність розробленої методики, що робить її перспективною для подальшого використання в навчальних закладах. У майбутньому інтеграція соціальних мереж у навчання може суттєво збагатити освітній процес і сприяти більш успішному оволодінню іноземними мовами.

РОЗДІЛ 3. ВПРОВАДЖЕННЯ РОЗРОБЛЕНОЇ МЕТОДИКИ ТА АНАЛІЗ ОТРИМАНИХ РЕЗУЛЬТАТІВ

3.1 Аналіз результатів педагогічного експерименту

Соціальні мережі відіграють ключову роль у житті підлітків, створюючи нові можливості для інтерактивного навчання. У межах педагогічного експерименту досліджувалось, як використання Instagram та TikTok впливає на розвиток англomовної комунікативної компетентності учнів базової школи. Основним фокусом була здатність учнів ефективно висловлюватися англійською мовою в усній формі, а також удосконалення навичок розуміння усного мовлення.

Для проведення експерименту було сформовано дві групи: контрольна та експериментальна. У контрольній групі навчання відбувалося за традиційними методиками без активного використання соціальних мереж, тоді як в експериментальній учні виконували завдання через Instagram та TikTok. Їм пропонували створювати короткі відеоролики англійською мовою, брати участь у викликах (challenges) на платформі, а також коментувати публікації однокласників. Це мало на меті заохотити учнів до використання англійської мови у реальному контексті та стимулювати їхню мотивацію.

Аналіз результатів експериментальної групи показав помітне покращення англomовної комунікативної компетентності. Учні стали більш впевненими у висловлюванні власних думок англійською мовою та краще реагували на запитання співрозмовників. Вони також навчилися уникати мовленнєвих бар'єрів завдяки постійному спілкуванню в неформальних умовах. Зростання їхньої мовленнєвої активності пояснюється тим, що завдання в соціальних мережах були цікавими, мали практичний характер і відповідали їхнім інтересам.

Також спостерігалось покращення вимови та інтонаційних навичок, оскільки учні могли переглядати власні та чужі відео, аналізувати помилки та

вдосконалюватися. Використання хештегів і тенденційних тем (trending topics) на TikTok сприяло залученню учнів до активного мовного середовища, де вони могли використовувати актуальну лексику та розширювати свій словниковий запас.

Попри успіхи, експеримент також виявив певні проблеми. По-перше, не всі учні однаково активно брали участь у завданнях через психологічні бар'єри, такі як страх помилитися або негативна реакція від аудиторії. Деякі учні потребували більше часу на адаптацію до нового формату навчання. По-друге, використання соціальних мереж вимагало постійного контролю з боку вчителя, щоб забезпечити належну комунікацію та уникнути відволікань.

Ще одним викликом було забезпечення рівного доступу до інтернету та пристроїв, що могло стати проблемою для окремих учнів. Питання цифрової безпеки також залишалось актуальним, адже активне використання соціальних мереж потребує дотримання етичних норм та обізнаності щодо конфіденційності.

Результати експерименту свідчать про значний потенціал використання Instagram і TikTok для розвитку англomовної комунікативної компетентності у базовій школі. Учні не лише покращили свої мовленнєві навички, а й стали більш мотивованими до навчання завдяки інтерактивному та творчому підходу. Проте, для досягнення оптимальних результатів важливо враховувати можливі бар'єри та забезпечувати підтримку з боку вчителя на всіх етапах навчання.

У перспективі інтеграція соціальних мереж у навчальний процес може стати ефективним інструментом для розвитку мовних компетенцій, якщо правильно організувати навчання та адаптувати завдання до потреб сучасних учнів.

3.2 Визначення впливу використання Instagram, TikTok на розвиток англомовної комунікативної компетентності учнів

Сучасні учні активно використовують соціальні мережі як засіб спілкування та самовираження. Це відкриває нові можливості для освітнього процесу, зокрема для вивчення іноземних мов.

Instagram та TikTok є інтерактивними платформами, які дозволяють учням створювати й поширювати відео та фото з підписами англійською мовою. Це дає можливість практикувати мовні навички у реальному контексті, наближеному до щоденного життя. Наприклад, учні можуть брати участь у мовних челенджах, створювати короткі відео-історії чи коментувати публікації англійською. Такий підхід підвищує мотивацію, оскільки він відповідає інтересам учнів та дозволяє навчатися у звичному середовищі.

Залучення соціальних мереж у навчальний процес сприяє покращенню усного мовлення. Створення відео на TikTok, наприклад, стимулює учнів удосконалювати вимову та інтонацію, оскільки вони прагнуть донести зміст своїх повідомлень чітко та зрозуміло. Крім того, перегляд та коментування відео англомовних користувачів дозволяє розширювати словниковий запас, вивчати сучасну лексику та фразеологію.

Інтерактивна природа Instagram і TikTok розвиває здатність вести діалог і взаємодіяти з аудиторією. Виконуючи завдання у вигляді коментарів або відповідаючи на запитання, учні вчаться швидко підбирати потрібні слова та правильно будувати речення. Це особливо важливо для розвитку спонтанного мовлення – уміння говорити без попередньої підготовки.

Попри численні переваги, використання соціальних мереж має і свої ризики. Один із них – небажання деяких учнів брати участь через страх помилок або можливу негативну реакцію з боку однолітків. Цей аспект потребує підтримки та мотивації з боку вчителя, щоб створити комфортні умови для навчання.

Іншою проблемою є контроль над часом та змістом використання платформ. Учні можуть легко відволікатися від навчальних завдань через розважальний контент. Тому вчитель має чітко окреслити цілі та структуру навчальної діяльності в соціальних мережах, щоб забезпечити баланс між навчанням і розвагами.

Використання Instagram та TikTok у навчанні англійської мови сприяє розвитку комунікативної компетентності учнів завдяки інтерактивності та актуальності таких платформ. Соціальні мережі допомагають розвивати навички усного мовлення, збагачують словниковий запас і сприяють формуванню впевненості у висловлюванні англійською мовою. Однак для досягнення найкращих результатів важливо враховувати можливі виклики, зокрема психологічні бар'єри та потребу в контролі за навчальним процесом.

Загалом, інтеграція соціальних мереж у навчальний процес відкриває нові перспективи для підвищення ефективності вивчення англійської мови та розвитку комунікативних навичок, роблячи навчання цікавим та корисним для учнів.

3.3 Рекомендації, щодо методики використання Instagram та TikTok в навчальному процесі

У сучасному освітньому просторі використання соціальних мереж, таких як Instagram та TikTok, стає все більш популярним інструментом для покращення навчального процесу. Ці платформи сприяють розвитку комунікативних навичок, креативності та співпраці між учнями. Проте, для того щоб інтеграція таких інструментів була ефективною, важливо застосовувати продумані методики, які відповідають освітнім цілям та враховують можливі виклики.

Використання Instagram та TikTok має бути тісно пов'язане з навчальними цілями та програмою. Рекомендується створювати завдання, які інтегрують вивчений матеріал у формат інтерактивного контенту: наприклад, зйомка відео з новими лексичними виразами або участь у мовних челенджах. Ключовим елементом успішної інтеграції є адаптація завдань до вікових особливостей учнів та їхнього рівня знань. Для молодших школярів це можуть бути короткі інтерактивні завдання, тоді як для старших — проекти з елементами дослідження або публікації мовних блогів.

Важливо забезпечити безпечне середовище для використання соціальних мереж у навчанні. Рекомендується створювати закриті групи або спільноти, доступ до яких матимуть лише учні та викладачі. Учні також повинні отримати базові знання з цифрової етики: як уникати кібербулінгу, захищати особисті дані та поводитися відповідально в онлайн-просторі. Викладачі мають контролювати зміст публікацій і коментарів, запобігаючи можливим конфліктам.

Instagram і TikTok надають можливості для креативного самовираження, що сприяє підвищенню мотивації учнів. Викладачі можуть заохочувати створення учнями власного контенту – відео на задану тему, мовних челенджів або інтерактивних сторіз. Рекомендується використовувати сучасні тренди, які цікавлять учнів, щоб зробити процес навчання більш привабливим. Важливо також враховувати різні типи завдань: від індивідуальних до групових, що розвиває навички співпраці та командної роботи.

Регулярний моніторинг результатів дозволяє оцінити ефективність використання соціальних мереж у навчанні. Викладачі можуть аналізувати успішність виконання завдань і прогрес учнів у розвитку мовних навичок. Рекомендується проводити рефлексію після кожного завдання: обговорювати з учнями їхні враження та результати, щоб коригувати майбутні завдання відповідно до потреб. Важливим інструментом може бути створення портфоліо з виконаних завдань, яке дозволить учням бачити свій розвиток у динаміці.

Інтеграція Instagram та TikTok у навчальний процес відкриває широкі можливості для розвитку мовних навичок та підвищення мотивації учнів. Проте успіх такої методики залежить від грамотного планування завдань, забезпечення безпеки, підтримки творчої активності та систематичного моніторингу результатів. Викладачі, які зможуть організувати навчання з урахуванням цих рекомендацій, зможуть не лише підвищити інтерес до вивчення іноземної мови, але й допомогти учням стати впевненішими користувачами сучасних цифрових технологій у навчальному середовищі та за його межами.

3.4 Обговорення отриманих результатів та їх практичної значущості

Використання соціальних мереж, таких як Instagram і TikTok, в освітньому процесі стало важливим інструментом для розвитку англомовної комунікативної компетентності серед учнів. Проведене дослідження підтвердило ефективність цієї методики у покращенні навичок усного мовлення, спонтанної комунікації та мотивації до вивчення мови.

Проведений педагогічний експеримент засвідчив, що інтеграція Instagram та TikTok сприяє підвищенню впевненості учнів під час усного спілкування англійською мовою. Учні, які брали участь у виконанні завдань із використанням цих платформ, демонстрували покращення у таких сферах, як вимова, інтонація та лексична гнучкість. Створення коротких відео та участь у мовних челенджах стимулювало розвиток спонтанного мовлення, що є особливо важливим для комунікативної компетентності.

Соціальні мережі дозволили учням взаємодіяти з автентичним контентом, розширюючи їхній словниковий запас та покращуючи розуміння культурних особливостей мови. Крім того, зворотний зв'язок у вигляді коментарів та

реакцій від однолітків і викладачів допоміг учням краще усвідомити свої мовні сильні та слабкі сторони.

Одним із ключових результатів дослідження стало значне підвищення мотивації учнів до вивчення англійської мови. Використання популярних платформ, таких як TikTok та Instagram, робить процес навчання більш цікавим і зрозумілим для сучасних учнів. Навчання через челенджі, сторіз або відеоблоги викликає захоплення та залучає учнів у процес активного навчання, сприяючи їхній самоорганізації та розвитку креативності.

Методика використання Instagram та TikTok має значний потенціал для впровадження в освітній процес базової школи. Вона сприяє не лише розвитку мовних навичок, але й формуванню цифрової грамотності, яка є важливою компетентністю в сучасному суспільстві. Завдяки соціальним мережам учні вчаться комунікувати відповідально, створювати контент та ефективно взаємодіяти в онлайн-просторі.

Крім того, інтеграція цих платформ у навчальний процес дозволяє розширити традиційні методи викладання. Викладачі можуть використовувати ці інструменти як додаткові засоби оцінювання прогресу учнів, наприклад, через портфоліо виконаних завдань у вигляді публікацій або відеозвітів. Такий підхід створює умови для розвитку самостійного навчання та рефлексії, що сприяє підвищенню якості освіти.

Незважаючи на численні переваги, інтеграція Instagram та TikTok у навчальний процес вимагає врахування певних викликів. Перш за все, необхідно забезпечити безпечне середовище для учнів та навчити їх відповідально користуватися онлайн-платформами. Також важливо організовувати завдання таким чином, щоб вони відповідали освітнім цілям і не зводилися лише до розважального контенту.

Ключову роль у цьому відіграє викладач, який повинен бути активним фасилітатором процесу навчання, мотивуючи учнів та контролюючи їхню діяльність. Навчання з використанням соціальних мереж потребує також

регулярного моніторингу та рефлексії, що дозволить коригувати завдання відповідно до потреб учнів.

Результати дослідження доводять, що використання Instagram та TikTok у навчальному процесі має значний позитивний вплив на розвиток англомовної комунікативної компетентності серед учнів базової школи. Соціальні мережі сприяють підвищенню мотивації, розвитку спонтанного мовлення та формуванню цифрової грамотності. Практична значущість цієї методики полягає у створенні цікавого та ефективного освітнього середовища, яке відповідає потребам сучасних учнів. Завдяки грамотному впровадженню та дотриманню рекомендацій ця методика може стати важливим інструментом для покращення якості навчання іноземних мов у школах.

ВИСНОВКИ ДО РОЗДІЛУ 3

Впровадження розробленої методики використання Instagram та TikTok для розвитку англомовної комунікативної компетентності учнів базової школи дало можливість проаналізувати реальний вплив цифрових інструментів на якість навчання та визначити ефективні педагогічні підходи. Педагогічний експеримент, проведений у межах цього дослідження, продемонстрував, що інтеграція соціальних мереж у навчальний процес сприяє покращенню мовних навичок, підвищує мотивацію учнів та формує нові освітні можливості для вчителів.

Результати експерименту показали помітне покращення у вмінні учнів вести усну комунікацію англійською мовою. Учні, які брали участь у виконанні завдань через Instagram і TikTok, демонстрували зростання впевненості під час спілкування, кращу вимову та розширення словникового запасу. Використання цих платформ також сприяло розвитку навичок неформального мовлення та швидкої реакції на спонтанні ситуації, що є ключовими елементами комунікативної компетентності.

Окрім цього, соціальні мережі забезпечили учням нові можливості для взаємодії – як між собою, так і з автентичним англомовним контентом. Це дозволило не лише краще засвоїти мовний матеріал, а й сформувати навички міжкультурної комунікації. Виконання групових завдань та участь у челенджах позитивно вплинули на розвиток командної роботи, сприяючи соціалізації та підвищенню інтересу до вивчення іноземної мови.

Одним із ключових досягнень методики є підвищення мотивації учнів до вивчення англійської мови. Використання платформ, з якими учні активно взаємодіють у повсякденному житті, дозволяє навчальному процесу бути більш зрозумілим та привабливим. Учні охоче виконували завдання, які передбачали створення власного контенту (відео, сторіз, блоги), що підвищувало рівень залученості та допомагало розвивати мовні навички.

Соціальні мережі також надали можливість для практики мовлення поза межами класної кімнати, що сприяло кращому засвоєнню матеріалу та формуванню впевненості у спілкуванні. Різноманітні завдання на платформах допомагали учням швидко адаптуватися до реальних комунікативних ситуацій та розширити уявлення про використання мови в сучасному суспільстві.

Ефективне використання Instagram та TikTok у навчальному процесі вимагає продуманого підходу та відповідності дидактичним принципам. Перш за все, викладачам рекомендується ретельно планувати завдання, інтегруючи їх з освітніми цілями та програмами. Важливо також забезпечити безпечне середовище для роботи учнів, зокрема шляхом створення закритих груп та ознайомлення учнів із правилами цифрової етики.

Однією з важливих рекомендацій є поєднання індивідуальних і групових завдань, що допомагає розвивати як особисті мовні навички, так і командну роботу. Викладачі мають активно контролювати процес виконання завдань, надавати регулярний зворотний зв'язок та проводити рефлексію після завершення завдань, щоб коригувати навчальні стратегії відповідно до потреб учнів.

Проведене дослідження підтвердило, що використання Instagram та TikTok як освітніх інструментів має значний потенціал для розвитку англійської комунікативної компетентності в базовій школі. Ці платформи сприяють підвищенню мотивації, покращують усне мовлення та розширюють можливості для міжкультурної комунікації. Запровадження розробленої методики дозволило виявити не лише освітні переваги, а й виклики, пов'язані з інтеграцією соціальних мереж у навчальний процес.

ВИСНОВКИ

Сучасний світ змінюється з надзвичайною швидкістю, і разом із ним змінюються й методи навчання. Соціальні мережі, такі як Instagram та TikTok, стали невід'ємною частиною повсякденного життя учнів. Ці платформи не лише служать засобами спілкування, але й можуть бути ефективними інструментами для розвитку мовних навичок. Використання соціальних мереж у навчанні усного мовлення дозволяє не тільки підвищити мотивацію учнів, але й створити динамічне та інтерактивне середовище, в якому вони можуть практикувати англійську мову.

Під час проведення експерименту було виявлено, що учні, які брали участь у завданнях на платформах Instagram та TikTok, продемонстрували значний прогрес у розвитку усного мовлення. Виконання відео-челенджів, переклад пісень, участь у діалогах та коментування постів на англійській мові сприяло формуванню активних комунікативних навичок. Цей підхід дав можливість учням не лише навчитися новим словам та фразам, але й використовувати їх у практичних ситуаціях, що, безсумнівно, підвищило їхню впевненість у собі під час спілкування англійською.

Важливо також зазначити, що соціальні мережі створюють можливість для учнів взаємодіяти між собою, обмінюватися думками та ідеями. Це формує атмосферу співпраці, де кожен може внести свій внесок і навчитися один від одного. Під час експерименту учні виявили інтерес до обговорення тем, що їх цікавлять, і це стало потужним мотиватором для подальшого вивчення мови.

Ефективне впровадження Instagram і TikTok у навчання потребує обдуманого підходу та дотримання педагогічних принципів. Насамперед викладачам варто детально продумати завдання, прив'язуючи їх до освітніх цілей і програм. Важливим також є створення безпечного навчального середовища, зокрема через організацію закритих груп та ознайомлення учнів із правилами поведінки в цифровому просторі.

Серед рекомендацій – поєднання індивідуальних і групових завдань, що сприяє розвитку як особистих мовних навичок, так і командної співпраці. Викладачам потрібно уважно контролювати виконання завдань, надавати зворотний зв'язок та проводити обговорення після завершення роботи, щоб за потреби скоригувати підхід.

Дослідження показало, що використання Instagram і TikTok як навчальних інструментів має значний потенціал для розвитку англомовної комунікативної компетентності в базовій школі. Ці платформи підвищують мотивацію учнів, покращують їхнє усне мовлення та відкривають нові можливості для міжкультурного спілкування. Запровадження запропонованої методики дозволило визначити як освітні переваги, так і виклики, пов'язані з інтеграцією соціальних мереж у навчальний процес.

Однак варто пам'ятати, що використання соціальних мереж в навчальному процесі потребує відповідного контролю та нагляду з боку вчителів. Вчителі повинні бути готові адаптувати навчальні програми до потреб і інтересів учнів, пропонуючи цікаві та актуальні завдання. Інтеграція нових технологій у традиційні методики навчання має бути продуманою, щоб максимально використовувати їхній потенціал.

Використання соціальних мереж Instagram і TikTok у навчанні англомовної комунікативної компетентності в базовій школі має значний потенціал для розвитку усного мовлення. На основі проведеного експерименту було встановлено, що інтеграція цих платформ у навчальний процес підвищує зацікавленість учнів, сприяє покращенню мовних навичок та збагачує можливості для міжкультурного спілкування.

Експеримент проводився серед учнів базової школи віком 12-15 років, які мали середній рівень володіння англійською мовою. Протягом трьох місяців навчання в експериментальній групі передбачало використання Instagram та TikTok як інструментів для мовленнєвих завдань, зокрема, запису відеозвернень, участі в обговореннях та створенні коротких відеопроєктів.

Проте використання соціальних мереж у навчанні також несе певні виклики. Одним із головних аспектів є необхідність забезпечення безпеки онлайн середовища, зокрема, через організацію закритих груп та проведення інструктажу з правил поведінки в інтернеті. Серед інших викликів – ризик відволікання на сторонні контент-потоки, що може знижувати ефективність навчання, а також потреба в додатковій підготовці викладачів, здатних адаптувати соціальні платформи до освітніх цілей. Недоліком є також обмеження контролю за використанням платформ поза навчальним процесом, що потребує постійного моніторингу з боку вчителя.

Досвід застосування цих платформ підтвердив, що соціальні мережі здатні мотивувати учнів до вивчення англійської мови та розвитку навичок усного мовлення за умови систематичного та методично підготовленого підходу.

Таким чином, використання соціальних мереж Instagram і TikTok для розвитку англійської комунікативної компетентності в навчанні усного мовлення в базовій школі є не лише доцільним, але й ефективним підходом. Вони здатні зацікавити учнів, підвищити їхню мотивацію та створити сприятливі умови для практики англійської мови. У кінцевому рахунку, це сприяє формуванню впевнених, комунікабельних особистостей, готових до взаємодії в глобалізованому світі.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Баркасі В. В., Баркасі С. Б. Використання змішаної форми навчання у викладанні іноземних мов у ВНЗ. Молодий вчений. 2015. №2(6). С. 207–210.
2. Бахов І. С. Міжкультурні аспекти інтеграції Інтернету у навчанні іноземної мови. Наукові записки [Ніжинського державного університету ім. Миколи Гоголя]. Психолого педагогічні науки. 2016. №2. С. 97–104. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nzspp_2016_2_20
3. Безденежних М. Л. Деякі прийоми розширення словникового запасу учнів. Узб.: «Методика викладання іноземних мов», Вип. 2, К.: «Радянська школа», 1966. 124 с.
4. Бігич О. Б., Бориско Н.Ф., Борецька Г.Е. та ін. за загальн. ред. С. Ю. Ніколаєвої. Методика навчання іноземних мов і культур: теорія і практика: підручник для студентів класичних, педагогічних і лінгвістичних університетів. К.: Ленвіт, 2013. 590 с.
5. Богуш А. М. Дошкільна лінгводидактика. Запоріжжя: Видавництво Просвіта, 2008. 230 с.
6. Василенко Л. Я. Формування лексичних навичок на початковому етапі навчання англійської мови в середній загальноосвітній школі : автореф. дис. на здобуття наук. Ступеня канд. пед. наук : спец. 13.00.02. «Методика навчання: германські мови». Київ, 1996. 24 с.
7. Вишневський О. І. Методика навчання іноземних мов: навч. посіб. Київ, 2017. 206 с.
8. Гапонова С. В. Взаємопов'язане навчання видів мовленнєвої діяльності у процесі навчання іноземної мови. Іноземні мови. 2009. № 2. С. 13–16.
9. Гапонова С. В. Огляд зарубіжних методів викладання іноземних мов ХХ століття. Іноземні мови. 2010. № 2. С. 18–22.
10. Герасименко І. В. Створення навчального курсу в системі електронного навчання на базі Moodle. Педагогічний альманах: Зб. наук. пр. Редкол. В. В.

- Кузьменко (Голова) та ін. Херсон: КВНЗ «Херсонська академія неперервної освіти», 2012. № 16. С. 109–115.
- 11.. Гнаткевич Ю. В. Про оцінку трудності сприйняття пасивної лексики. Методика викладання іноземних мов: республіканський науково-методичний збірник. 1970. № 5. С. 108–111.
- 12.Горбунова Н. В. Лексична компетенція дітей дошкільного віку в сучасних дослідженнях. Педагогіка формування творчої особистості у вищій і загальноосвітній школі. 2010. № 8. С. 85–91. URL: http://www.nbuv.gov.ua/.../Soc.../PD810_14.pdf
- 13.Горпенко О. Розвиток умінь креативного письма на заняттях з іноземної мови. Наукові записки. Серія: Філологічні науки (мовознавство). Кіровоград, 2015. С. 424-429.
- 14.Державний стандарт загальної середньої освіти. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.mon.gov.ua/derzht/derj_standart.doc
- 15.Калініна Л. В. Навчання англійської мови та культури у соціокультурному аспекті. Іноземні мови, 2008. 48 с.
- 16.Карпюк О. Д. Англійська мова : Підручник для 9-го класу загальноосвітніх навчальних закладів (9-й рік навчання). Тернопіль: Астон, 2017. 287 с.
- 17.Киналь А. Ю. Шляхи формування англомовної лексичної компетенції в учнів основної школи з використанням мультимедійних засобів. Електронні інформаційні ресурси: створення, використання, доступ: збірник матеріалів Міжнародної науково-практичної конференції, м. Вінниця, 2014. С. 113-119.
- 18.Коваленко О. Урахування дитиноцентрованої освітньої моделі та компетентісно орієнтованого змісту шкільної освіти при вивченні іноземної мови у загальноосвітніх навчальних закладах. Іноземні мови в навчальних закладах, 2005. С. 92-99.
19. Ковалевич І. І. Концептуальні засади підготовки вчителів засобами інформаційно-комунікаційних технологій / Науковий вісник Миколаївського

- державного університету: зб. наук. праць. Випуск 20: Педагогічні науки. Том 2. Миколаїв: МДУ, 2008. С. 255–263.
20. Коганов А. Б. Сучасна англійська мова: Розмовні теми (лексика, тексти, діалоги, вправи): Для школярів, абітурієнтів, студентів. Київ: А.С.К., 2020. 352 с.
21. Колесник А. О., Белікова О. Ф., Мануєнкова О. О. Організація самостійної роботи студентів у процесі вивчення іноземної мови з використанням Інтернет- 96 ресурсів. Економічна стратегія і перспективи розвитку сфери торгівлі та послуг. 2015. № 2. С. 312-324. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/esprstp_2015_2_32.
22. Костікова І. І., Безбавна Г. І. Використання інтернет-ресурсів на заняттях з іноземної мови. Педагогіка та психологія. 2018. № 59. С. 76-83. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/znpkhnpu_ped_2018_59_11
23. Кравчина Т. В. Види інтерактивних методів навчання англійської мови для студентів технічних спеціальностей. 2018. № 5. С. 140-145. URL: <https://doi.org/10.28925/2414-0325.2018.5.140145>
24. Кузів М. З., Юрчиш Т. В., Полкова І. О. Використання інтерактивних технологій на занятті іноземної мови. Вісник Черкаського національного університету імені Богдана Хмельницького. Серія «Педагогічні науки», 2021. Вип. № 2. С. 48–53
25. Кузьменко О. М. Змішане навчання як інноваційна форма організації навчального процесу в школі. Наукові записки Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка. Сер. «Педагогіка». 2017. № 3. С. 140–147.
26. Логвіна С. А. Педагогічна модель процесу формування англійського потенційного словника. Наука і освіта. 2011. № 5. С. 24–29
27. Мартинова Р. Ю. Цілісна загальнодидактична модель змісту навчання іноземних мов. К.: Вища школа, 2004. 454 с.

- 28.Методика викладання іноземних мов у середніх навчальних закладах: Підручник. кол. авторів під кер. С. Ю. Ніколаєвої. К.: Ленвіт, 2002. 328 с.
- 29.Ніколаєва С. Ю. Цілі навчання іноземних мов в аспекті компетентнісного підходу. Іноземні мови: наук.-метод. журн. засн. Київський лінгвістичний університет і вид-во «Ленвіт»; гол. ред. С. Ю. Ніколаєва. К.: Видво «Ленвіт». 2010. №2. С. 11-17.
- 30.Просяник О. П. Інтерактивне онлайн-викладання іноземної мови. Сучасні методи викладання іноземних мов у вищих навчальних закладах. Харків: НУ «ЮАУ ім. Ярослава Мудрого». 2013. 88 с.
- 31.Симоненко Т. В. Теорія і практика формування професійної мовнокомунікативної компетенції студентів філологічних факультетів. Черкаси: Брама. 2006. 328 с.
- 32.Скляренко Н. К. Сучасні вимоги до вправ для формування іншомовних мовленнєвих навичок і вмінь. Іноземні мови. 1999. № 3. С. 3–7. 29. Смоліна С. В. Методика формування іншомовної лексичної компетенції. 2010. № 4. С. 16–23.
- 33.Стеценко О. О. Ситуативно-тематичний принцип організації лексики під час навчання монологічного висловлювання. З досвіду викладання іноземної мови. за ред. М. Я. Дем'яненко. К., 1980. С. 64–66.
- 34.Сяська Н. В. Відбір лексичного мінімуму з психолінгвістичного баку. Оновлення змісту, форм та методів навчання і виховання в закладах освіти : збірник наукових праць. Рівне: РДГУ, 2007. № 38. С. 217–220.
- 35.Сяська Н. В. Педагогічні умови навчання іншомовного спілкування. 5-ті всеукраїнські науково-практичні читання студентів і молодих науковців, присвячені педагогічній спадщині К. Д. Ушинського. Одеса: ПДПУ ім. К. Д. Ушинського, 2007. С. 315-317.
- 36.Тарнопольський О. Б. Навчання через зміст, змістовно-мовна інтеграція та іншомовне занурення у викладанні іноземних мов для професійних цілей у немовних вишах. Іноземні мови. 2011. № 3. С. 23–27.

37. Терещук В. Відбір текстових матеріалів для формування англомовної лексичної компетенції. Науковий вісник Ужгородського національного університету. Педагогіка. Соціальна робота. 2013. № 29. С. 223–226.
38. Шевченко Є. Б. Використання інтерактивних технологій для розвитку пізнавального інтересу на уроках англійської мови. Англійська мова та література, 2005. № 24. С. 4–6.
39. Штихно Л. В. Дистанційне навчання як перспективний напрям розвитку сучасної освіти. Молодий вчений. 2016. № 6. С. 489–492
40. Ягупов В. В. Педагогіка [навчальний посібник]. К.: Либідь, 2002. 560 с.
41. Aldrich C. Simulations and the future of e-learning. San Francisco: Pfeiffer an imprint of wiley, 2004. 282.
42. Alquahtani M. The importance of vocabulary in language learning and how to be taught. International Journal of Teaching and Education, 2015. P. 21–34.
43. Camille Blachowicz., Peter J. Fisher Teaching vocabulary in all classrooms (5th edition). Pearson Professional Development, 2014. 276 p.
44. Cassey B. J. Imagining the Developing Brain: What Have We Learned about Cognitive Development. Trends in Cognitive Sciences, 2005. № 3. 104 p.
45. Dillenbourg P. Virtual learning environments. EUN Conference 2000: Learning in the new millennium: building new education strategies for schools. Workshop on virtual learning environments. University of Geneva, 2000. 30 p.
46. Harmer J. How to teach English. Pearson Education Limiter, 2007. 290 p.
47. Holec H. Strategies in language learning and use: modern languages. Germany: Council of Europe Publishing, 1996. 129 p.
48. Jeremy Harmer. How to teach English. Pearson Education Limited, 2007. 290 p.
49. Kersten S. The mental lexicon and vocabulary learning: implications for the foreign language classroom. Germany: Narr Francke Attempto Verlag Gmb + Co. KG, 2010. 200 p.

50. Krystalli, P., Arvanitis, P., Panagiotidis, P. Evaluating Serious Games for Foreign Language Learning: An Online Grading and Visualization Tool. *International Journal for CrossDisciplinary Subjects in Education*, 2014. Vol. 5. P. 1564-1570.